

Carmen MIHALACHE

Teatru la filtru

Editura Junimea
Iași – 2017

Bacău

Actorul la persoana întâi în Gala Star

Primul gong

Deși nu-i Hollywood, Bacăul are, din această primăvară, „Walk of Fame” pe trotuarul din fața teatrului, pe care este înscrisă o stea cu numele actorului Ilie Gheorghe, câștigătorul Premiului de Excelență la Gala Star. Ilie Gheorghe a venit la Bacău, la prima ediție a Galei, cu „Iona” de Marin Sorescu, în concurs, și cu recitalul extraordinar „Oratorii pisicilor turbate” după I. L. Caragiale, stârnind aplauze entuziaste pentru evoluția sa scenică impecabilă. Cunoscutul actor craiovean și-a demonstrat încă o dată înalta clasă profesională, publicul fiind cucerit de jocul inteligent, profund, dinamic al domniei sale.

De altfel, fiecare zi a Festivalului (desfășurat între 31 martie - 6 aprilie), care a demarat mai greu, dar a crescut vizibil apoi în ceea ce privește oferta artistică, a stârnit interesul spectatorilor și a fost prilej de vii comentarii. Prezent în sala teatrului, la toate recitalurile, un grup de liceeni și-a manifestat, în final, la colocviul de impresii, marea bucurie de a fi asistat la o manifestare care i-a scos din obișnuit. „Să mai faceți așa ceva, că-i frumos” s-a exprimat, cu naturalețea și candoarea vârstei, o adolescentă. Tinerii au mai spus că au venit la Gală dintr-o „pornire lăuntrică”, și că au trăit, odată cu actorii de pe scenă, stări, sentimente, considerându-se privilegiați pentru această șansă - de a vedea ce se întâmplă azi în lumea teatrului. La Bacău, s-au confruntat treisprezece actori, din România, Republica Moldova și din Franța, Gala, inițiată în noua formulă de Adrian Găzdaru și Gabriel Duțu, directorii Teatrului Municipal *Bacovia*, având caracter internațional. One-man show-urile prezentate au fost selecționate de un juriu național, juriul propriu-zis al Galei fiind alcătuit din regi-

zoarea Sanda Manu, actorul Ștefan Iordache și regizorul de film Dan Pița. Domniile lor au colaborat armonios și decizia finală a ieșit cum nu se poate mai bine, cel puțin din punctul meu de vedere. Deși orice premiu poate fi discutat, de data aceasta cred că laurii au revenit pe bună dreptate celor care chiar îi meritau. Și aplauzele călduroase ale publicului de la festivitatea de premiere vin să întărească acest lucru.

Așadar, Marele Premiu a încununat recitalul susținut de Adrian Văncică. Cu un text de Matei Vișniec, „Angajați-l pe clăun”, el și-a pus în valoare mobilitatea, și interioară și exterioară, firescul și farmecul său având un indiscutabil „catch”. La categoria one-woman show, Ala Menșicov (Teatrul „Eugène Ionesco” Chișinău) și-a adjudecat, ferm, premiul, cu recitalul „Femeile lui Picasso. Jaqueline” de Brian McAvera (regia și ilustrația muzicală, Vitalie Drucec). Actrița a știut să dozeze cu inteligență evoluția personajului, susținându-și cu forță și dramatism partitura. Păcat că în unele momente am auzit-o destul de slab, de pe o scenă înaltă și adâncă. Mi-ar fi plăcut să văd un astfel de recital mai curând la Sala Studio. Zoltan Lovas (Teatrul „Ioan Slavici” Arad) a plecat de la Bacău cu Premiul pentru cel mai bun one-man show. Recitalul său, „Apropo, ați chemat pompierii?” (în regia Lianeii Didilescu) a fost unul complex, solicitant, plin de fantezie și umor. Un veritabil one man-show, creativ, interpretat cu dezinvoltură, în chip atașant, convingător. A întrunit sufragiile juriului și Georges M’Boussi (Teatrul „Zenga-Zenga”, Angers – Franța) pentru spectacolul „L’état honteux”. Un artist original, plin de vervă satirică, inventiv, de o plasticitate debordantă. Poate prea debordantă!

Recitaluri de bună ținută profesională au prezentat în Gala Star: Ciprian Nicolăiasa (Teatrul „Maria Filotti”, Brăila) – „Un scriitor ratat” de Daniil Harms, Mălina Petre – „În spatele ochilor” de Mava Semei, Dana Voicu – „Să zbori spre paradis” scenariul și regia, Teodora Herghelegiu, Ligia Stan (Teatrul „Sică Alexandrescu, Brașov) – „Fuck you EU. ro. PA!” de Nicoleta Esi-nencu, regia, Claudiu Goga.

Au trecut prin Gală, mai mult întâmplător: Fabrice Dubusset (Teatrul „Zèbre” Vichy, Franța), simpatic și doar atât,

Dan Tudor, grăbit, Silvia Codreanu (Theatrum Mundi, București) aceasta din urmă cu un spectacol dezlânat și agresiv interactiv. Așa încât nu-ți venea deloc să te urci „în orice tramvai două șase” (după cunoscutul text al lui Cristian Popescu) unde ea ne invita și aștepta cu ardoare.

Interesant vizual și interpretativ a fost one-man show-ul prezentat de Arpád Barabás („Figura Stúdio” Színház, Gheorghieni), „Infinitivus” de Pilinszky János, dar, necunoscând limba maghiară și fără a avea măcar un sinopsis în față, pentru că traducere nu a existat, am cam rămas în ceață.

Secțiunea de recitaluri extraordinare a atras un numeros public în sala teatrului, venit cu sacul mare la pomul lăudat. În unele cazuri, proverbul chiar s-a adeverit, în altele, din fericire, el nu a funcționat. Așteptam astfel mai mult de la Radu Gheorghe și Răzvan Vasilescu, a căror „artă a improvizației” a fost de tot subțirică, și cu alunecări „umoristice” de un gust îndoielnic. Chiar dacă bine conceput, spectaculos, recitalul Victoriei Cociaș pe texte de Gellu Naum, „Avantajul vertebrelor”, nu m-a convins. Nici nu e simplu, de fapt, să aduci poezia suprarealistă pe scenă. „Cearcănul de lângă soare” (colaj de poezie populară românească) al Irinei Movilă mi s-a părut cam fad și cu o ilustrație muzicală din altă zonă, nepotrivită cu textele. O prefer pe Irina Movilă cea din rolurile din teatru și film. Extraordinare într-adevăr au fost evoluțiile lui Horațiu Mălăele („Sunt un orb”), Maia Morgenstern („4:48 Psychosis” de Sarah Kane) și Marcel Iureș („Ultima bandă a lui Krapp” de Samuel Beckett).

A fost, așadar, prima ediție, una reușită, a *Galei Star* la Bacău, (organizată de Teatrul Municipal „Bacovia”, Primăria Municipiului Bacău, Consiliul Local Bacău, Inspectoratul Școlar Județean Bacău, Prefectura Județului Bacău, Consiliul Județean Bacău. Dintre mulții parteneri, importanți cu toții, amintim UNITER, Societatea Română de Radiodifuziune–Canalul România Cultural, Asociația Internațională a Criticilor de Teatru – Secția română, U.N.A.T.C. „I. L. Caragiale” București, Institutul Cultural Francez, Centrul Cultural American, Institutul Cervantes, Trustul Media „Deșteptarea” Bacău și alții. De menționat, neapărat, modul exemplar în care și-a făcut datoria, pe tot parcur-

sul manifestării, echipa tehnică a Teatrului Municipal „Bacovia”. Aplauze pentru tehnicienii scenei, pentru că le merită cu prisosință. Singura neîmplinire majoră a acestei prime ediții a fost neparticiparea actorilor băcăuani la Gală. S-a spus că nu au trecut de juriul de preselecție. Chiar și așa, poate că, totuși, măcar un spectacol de la „Bacovia” trebuia programat în Gală. E o temă de gândire, desigur, pentru ediția viitoare, în care, sigur, îi vom aplauda și pe băcăuani, că doar la ei acasă, pe terenul lor, adică, se desfășoară Gala. (2006)

O nouă reușită

Prin Gala Star (13-19 aprilie), Bacăul are o manifestare teatrală de rezonanță, devenind un loc unde se întâmplă ceva. Pentru că un teatru nu este doar o simplă instituție, o clădire cu firmă, ci un nucleu de energii creatoare, de inițiative, de experiențe, de punere în practică a unor idei novatoare. Prezența lui trebuie să se facă simțită în oraș, să atragă atenția, să provoace discuții, atitudini, puncte de vedere pro și contra, și, de ce nu, pasiuni. Prin Gala Star, care reînnoadă, într-o altă formulă, tradiția cunoscutului Festival al recitalurilor dramatice din Bacău, dinainte de anul 1989, și o revigorează, dându-i amploare și o dimensiune internațională, creatorii de teatru se apropie mai mult de public, încercând să-l cucerească, să-l emoționeze. La acest lucru s-au gândit, cu siguranță, organizatorii: Teatrul Municipal Bacovia, Primăria Municipiului Bacău, Consiliul Local Bacău, Inspectoratul Școlar Județean, Prefectura și Consiliul Județean Bacău. O adevărată adunare de forțe!

Recitalul este o formă de spectacol, una complexă, care-l arată poate cel mai bine pe actor, dezvoltându-i potențialul. Atunci când este conceput, gândit cu minuție, când are idee, expresivitate, plasticitate, recitalul este un adevărat tur de forță actoricesc. Este ceea ce ne-a demonstrat, cu strălucire, în această a doua ediție a Galei Star, Yumiko Tsuji, actrița japoneză care a interpretat un monolog din ciclul „Femeile lui Picasso” al lui

Brian McAvera. Și a câștigat Marele Premiu și Trofeul Galei. Nu trebuia să știi japoneză ca să înțelegi ce amestec îngrozitor de dragoste și ură, de extaz și frustrări era în povestea balerinei Olga, prima soție a tiranicului pictor genial. Cât de delirantă a fost pasiunea ei și cât de cumplite egoismul, vanitatea, inconstanța lui, care au împins-o la nebunie. Nici la Denislava Mincheva (Premiul pentru cea mai bună interpretare feminină) nu era nevoie să cunoști limba bulgară ca să-i apreciezi evoluția fermecătoare, plină de sugestie și de haz, cu un grad mare de dificultate, actrița având calități și de dansatoare, și de cântăreață, în plus, mânuind cu dexteritate păpușile. Astfel că nu i-a fost deloc greu să ne cucerească, travestindu-se într-o găinușă buclucașă, jucată cu aplomb. La fel, Richard Bovnoczki, în monologul „Moscow-Petushki”, a reușit să țină trează atenția spectatorilor pe toată durata recitalului printr-o gamă largă a mijloacelor de expresie, prin concentrare, crescendo, prin varietatea și finețea nuanțelor. Drept pentru care și-a adjudecat Premiul pentru cea mai bună interpretare masculină. I-am mai reținut din Gală pe Vivienne Vermees (Marea Britanie), Dana Voicu, Mihai Bica, Octavian Strunilă, ultimul fiind un înzestrat actor de comedie, cu mult farmec și inteligență scenică puse în valoare pe niște texte proprii, nu lipsite de fantezie și umor.

La celelalte prezențe din Gală nu voi poposi, pentru că nu mi s-au părut interesante, fie prin abordare simplistă, statică, fie prin exagerare, prin supralicitarea efectelor ostentative, obositor „provocatoare”. Așa-zisul nonconformism al unor texte răscolind prin zone obscure, „scandaloase”, șocante, prin mizerabilisme și dejecții, îmi displace. Țin apoi să remarc faptul că toate recitalurile izbutite, adevărate spectacole, după cum am precizat, au beneficiat de semnătura unor regizori, aceștia fiind Petru Vutcărau, Theo Herghelegiu, Petar Todorov, amintindu-ne că teatrul este o artă de echipă. Un alt aspect notabil al actualei ediții a fost prezența masivă a actorilor băcăuani cu recitaluri în off. I-am văzut, așadar, pe Viorel Baltag (cu o credibilă interpretare în „Iona”-regia, Dumitru Lazăr-Fulga), pe Eliza Noemi Judeu, sensibilă interpretă a „Tăcerilor” lui Nichita Stănescu (în regia Diane Mihailopol), pe Sebastian Bălan și Cristian Todică, ultimii doi

aflați încă într-o fază a căutărilor. Ceea ce oricum este mult mai bine decât „încremenirea în proiect”. Tocmai de aceea îi menționez aici și pe ceilalți concurenți din Gală: Pavel Danil Bârsan, Marius Damian, Beverly Gooden-Charpantier (Marea Britanie), Claudia Negroiu, Diana Giubernea, George Adrian Constantinescu, Ileana Olteanu, care s-au străduit să arate ceva, să facă o demonstrație de talent, dar a căror prezență în Gală a fost doar una onorabilă.

Cum era de așteptat, recitalurile extraordinare au stârnit cel mai mare interes din partea publicului, sala teatrului fiind arhiplină după orele 22. Au fost invitați la Bacău: Florin Piersic, Virgil Ogășanu, Florin Piersic jr., Petre Fumuru, George Mihăiță, Dorina Lazăr, Coca Bloos, Emilia Dobrin, Maia Morgenstern, Marcel Iureș. Vedete care nu mai au nevoie de prezentări. Iar analiza recitalurilor extraordinare nu face obiectul cronicii de față. Notăm doar faptul că nu este de ici-colo să aduci atâtea nume mari la o gală.

Și pentru că pariul unei astfel de manifestări este să descopere vedete în devenire, așteptăm ca la următoarele ediții să-i revedem pe laureații Galei făcând săli pline la Bacău și nu numai, ca o confirmare a talentului lor. Important este ca publicul băcăuan să vină în număr tot mai mare la teatru (aici mai sunt multe de făcut!) și să se bucure de întâlnirea cu actori de primă valoare, evoluând în one-man show-uri. Acest gen deloc ușor, dimpotrivă, el fiind plin de „deliciile, dar și de otrăvurile libertății și ale singurătății” pe scenă. „Gala Internațională a Recitalurilor Dramatice Star” este pe drumul cel bun, devine din ce în ce mai cunoscută, atrage actori, se vorbește despre ea, publicul începe să prindă gust, așa că nu ne rămâne decât să-i dorim succes pe mai departe. (2007)

Aceste ființe stranii care se hrănesc cu priviri

Un festival de teatru este o sărbătoare a orașului, adună forțe și energii, stârnește curiozitatea, provoacă reacții, este laudat sau dimpotrivă, i se găsesc fel de fel de cusururi. Cred că ediția a treia a Festivalului Internațional de One-Man Show - Gala Star de la Bacău (desfășurată între 28 martie-3aprilie) a reușit să atragă atenția publicului și a criticii de specialitate, fiind bine organizată și cu o ofertă artistică satisfăcătoare pentru gusturi diverse. Deși la începutul Galei prezența spectatorilor în sală nu a fost chiar una în măsură să trezească entuziasme (recâștigarea publicului fiind obiectivul permanent al teatrului), lucrurile au intrat, pe parcurs, într-o mult dorită normalitate. Atât la sala mare, cât și la Studio, am avut ocazia să văd spectatori care au trăit din plin bucuria comunicării prin teatru, aplauzele lor călduroase, îndelungate, recompensând participanții la manifestare. Programul festivalului nu a fost unul foarte încărcat, juriul de preselecție (Carmen Stanciu, Dan-Marius Zarafescu, Attila Vizauer, Gabriel Duțu) dovedindu-se exigent, astfel că nu am văzut (din fericire!) subproduse cu pretenții artistice. Au fost, așadar, recitaluri în concurs și în off, de ținută profesională, lucrate cu atenție și dăruire. Competiția, foarte strânsă, a dat serios de lucru juriului Galei, format, de această dată, numai din critici: Florica Ichim, Andreea Dumitru, Carmen Mihalache, Ștefan Oprea, Mircea Morariu. Ce am urmărit în cursul unei săptămâni consacrate artei actorului? Prima zi ne-a adus un concurent din Grecia, Dimitris Arabatzoglu, care și-a ales spre reprezentare „Mistero Buffo” de Dario Fo (producător: Laiki Skini Thessalonikis -Salonic). Un recital complex, cu muzică, dans, care voia să demonstreze gama largă de mijloace artistice ale protagonistului. Un plus de mobilitate și de farmec (categorie inefabilă, e drept, dar când nu e....) ar fi făcut mai convingătoare evoluția lui Dimitris Arabatzoglu. În ziua a doua, Bogdan Sărătean (Teatrul „Radu Stanca” Sibiu) a interpretat un text de Victor Drăgan și Flaviu Suhastru, „De hălăduială”, destul de subțirel și ambiguu, cu pretenții de satiră exis-

tențială, socială, cu „filosofări” angoasante de specie cabalină, canină, porcină, personajul cunoscând mai multe întrupări, metamorfoze animaliere. Se vorbea mult despre cruzime, impulsuri asazine, culpabilitate, în fine, un amestec cam indigest. „Nu-i ușor, nu-i ușor să fii hălăduitor...” tot spunea tânărul actor, și l-am crezut pe cuvânt. Aștept să-l văd în ceva cu o direcție precisă, mai determinat și mai pretențios cu sine. Bun, expresiv, dinamic a fost Matyas Zsolt Imre (Teatrul Maghiar de Stat „Csiky Gergely” Timișoara) în „Spărgătorul de ceață” de M. Jozsa Timea, un recital încheșat, gândit ca o parabolă despre condiția artistului, circul vieții, sacrificiu, alegere dramatică între dragoste și vocație. Duminică, a treia zi a Galei, a fost un regal. O actriță matură, Gabriela Popescu, aflată la un vârf de carieră, și una foarte tânără, Cristina Casian, la început de drum, au încântat publicul cu spectaculoasa lor evoluție. „Copilul din spatele ochilor” de Nava Semel (o producție a Asociației IF...Dacă... Pentru femei) povestește bătălia unei mame pentru a-și face copilul, suferind de sindromul Down, să răzbată în jungla lumii, în pofida prejudecăților, a răutății și meschinăriei semenilor. Gabriela Popescu izbutește să transmită întreaga dramă, sfârșierea și frământarea unei femei care se crede damnată, pentru început, ca să descopere în copilul ei handicapat o sensibilitate, o inocență și o putere de înțelegere cu totul speciale, care o transformă și pe ea, ca om și ca mamă, total. O interpretare emoționantă, plină de forță și de subtilitate, răsplătită cu Marele Premiu.

Cristina Casian a venit la Gală cu spectacolul ei de absolviție, preluat de Teatrul ACT, București: „Amalia respiră adânc” de Alina Nelega Cadariu, în regia Marianeii Cămărășan. O monodramă puternică, de bogată substanță umană, scrisă special pentru o actriță (deși ea poate avea și cinci interprete) care găsește în acest text de mare forță dramatică cam tot ce ar putea visa. Pentru că personajul traversează trei epoci și mai multe vârste, de la copilăria cu cravată roșie până la senectutea petrecută într-un azil. Mană cerească, așadar, pentru interpretare. Dar și teribil de greu! Nu e bine să te pui însă cu două tinere femei ambițioase și talentate, cum sunt Cristina Casian și Mariana Cămărășan, care au surmontat de minune dificultățile partiturii, amândouă făcând

proba înzestrării lor. Cristina Casian este mai mult decât o promisiune, ea reușind să țină trează atenția publicului pe toată întinderea recitalului, cu inteligență scenică, disponibilitate pentru mai multe registre interpretative, care îmbină candoarea, sinceritatea dezarmantă cu tristețea, disperarea, ironia crudă cu autopersiflarea, gravitatea cu ludicul. O respirație proaspătă, recitalul ei! În ziua a patra, Victoria Cociaș Șerban a prezentat, în off, un one-woman show intitulat „Cui am onoarea să mă adresez?” de Peter Shaffer (producător: Compania Total TV și ArcuB), în regia lui Petre Bokor. Actriță experimentată, Victoria Cociaș Șerban a intrat cu înțelegere și iscusință în dedesubturile poveștii unei englezoaice serioase și mai copticică, sedusă de un tânăr celebru, o vedetă de la Hollywood, care se dovedește a fi un pervers și un perfid. Biata femeie suferă cumplit și are puseuri suicidare când se confruntă cu urâta realitate, dar ce să-i faci asta-i viața și asta-i fața nevăzută a lumii artistice, uneori. Interpretarea dată de actriță acestui personaj a fost una convingătoare, deși cam monotună pe alocuri. De la teatrul constănțean a fost prezentă în Gală Mirela Oproiu-Pană, care a susținut un recital (în off) pe textul lui Cornel Udrea „A fi la timpul petrecut”. Un scheci „tragic-comic” despre o vedetă din showbiz care crede că-și trăiește ultimele zile și e asaltată de amintiri, de umori negre, dar și de presa de scandal în goană după senzații tari, pentru ca, în cele din urmă, lucrurile să ia o întorsătură veselă, diagnosticul fatal dovedindu-se o eroare. Doctorul a încurcat analizele! Și textul, o farsă, până la urmă, e cam încurcat și tras de păr, alunecând când în melodramă, când în divertisment, când în accese lirice, în visătorie. Mirela Oproiu-Pană rezolvă când mai bine, când mai puțin bine situațiile date, e dinamică, în ciuda verdictului medical primit de personajul întruchipat, și chiar stridentă în unele secvențe. Ziua a cincea ne-a prilejuit întâlnirea cu un actor basarabean, Andrei Sochircă, al cărui recital, „Dați totul la o parte ca să văd!” ne-a dezvăluit și un poet interesant, tot basarabean, Eugen Cioclea, un matematician care scrie „metapoeme” pline de miez, ia în răspăr lucrurile comune și deplânge, cu amară ironie, pierderea autenticității. Această producție a Teatrului Municipal al unui Actor - Chișinău, are multe elemente de spectaculos datorate regiei lui

Mihai Fusu și, bineînțeles, evoluției protagonistului, Andrei Sochircă, un actor cu alură rocker și gesturi romantic-decadente de etern revoltat. Orchestra din scenă, muzica live, au potențat mesajul acestui spectacol cu leit-motivul „ne-ar trebui un numitor comun”. Vorba ceea, n-ar fi rău să fie bine! Actorul (Premiul pentru cel mai bun one-man show) a împărțit spectatorilor multe mere mari, roșii, frumoase, din care aceștia s-au înfruptat cu plăcere, participând și în acest fel la împlinirea dezideratului de numitor comun, fraternizare, comunicare prin artă. Am urmărit-o apoi pe Daniela Vrânceanu (Teatrul Bacovia, Bacău) în „Amalia respiră adânc” de Alina Nelega Cadariu. Ea a jucat cu mare credință, cu fervoare, toate ipostazele personajului, pe linia de trăire, cea pentru care a optat autoarea regiei, Firuța Apetrei (eu aș fi preferat și distanțarea ironică, atunci când era cazul, și era.) Daniela Vrânceanu a fost credibilă și foarte atașantă în multe momente, dând greutate și forță cuvintelor, traversând expresiv, cu dezarmantă sinceritate, parcursul extrem de accidentat, chinuit, al unei existențe, de la zbânțuita pionieră la ființa decrepită dintr-un azil de bătrâni. Ne-a povestit, emoționant, cum te poate înghiți un sistem totalitar, inuman, cum poate să te distrugă, să te niveleze, să-ți fure tot. Și ne-a amintit că nu trebuie să-ți uiți inima! Actriței i-a revenit Premiul pentru cel mai bun one-woman show la această ediție.

În ultimele două zile ale Galei i-am văzut pe Cerasela Iosifescu, Nicolae Urs, Mihai Bobonete, Vata Lorand, Ionela Nedelea. Cerasela Iosifescu, o actriță interesantă (cu multe roluri importante în teatru și film), cu o grațioasă prezență scenică, ne-a înfățișat un „Ciudat imobil” de Jacques Prevert. Un recital elaborat cu rafinament, beneficiind și de încântătoarea prezență a doi tineri muzicieni valoroși, Irinel Anghel și Andrei Kivu. Mă așteptam totuși la o straniețate mai ironică, mai jucăușă, în spirit galic, și nu la genul de ciudățenie „Morticia”. Sub egida Teatrului Municipal Focșani, cunoscutul actor Nicolae Urs a venit la Bacău cu „Momâia” după Cehov. A rostit, așadar, de la înălțimea unei tribune, monologul despre efectul dăunător al tutunului, cu aparentă bonomie, dublată de multă șiretenie, a jucat perfect rolul victimei (ca soț devotat), stârnind compasiunea și simpatia publicului,

căruia i-a făcut mereu cu ochiul. Un jet de aer proaspăt a împrăștiat Mihai Bobonete cu o tabletă efervescentă, „Actantul”, produsă de Octavian Strunilă (care-i asigură și regia) și de el însuși. Foarte simpaticul tânăr a aruncat în aer numeroase clișee, a ironizat acid năravurile breslei, și s-a autopersiflat cu sârg, tot întrebându-se ce înseamnă să fii actor („o meserie dată dracului”). O să afle el, nu mă îndoiesc! Bobonete are firesc, farmec, haz, dar ceea ce ne-a oferit acum e prea puțin, un fel de stand-up comedy de Prima TV. „Ce faci dragă musiu?”, după texte de mai mulți poeți, i-a dat ocazia lui Vata Lorand (Teatrul „Tamasi Aron”, Sf. Gheorghe) de a ne încânta cu câteva celebre șansonete frumos cântate. A ieșit dintr-un ecran și ne-a spus o istorioară nostimă și amăruie despre marele boem Ștux, „eroul barurilor”, despre visări, vara iubirii și toamna regretelor, a bătut step, dar nu a avut o zi prea bună, câteva elemente discrepante minându-i evoluția. Cu Ionela Nedelea (Teatrul Național Târgu-Mureș), lucrurile nu stau prea simplu, după cum spune recitalul ei, „Simply Marilyn” după Arthur Miller (în regia și scenografia lui Kincses Elemer), prezentat în off. Pentru că a fost dintotdeauna foarte greu să înfățișezi biografia unui personaj celebru. Trecută prin condeiul unui alte celebrități, care i-a fost și soț, cum e cazul lui M. Monroe și A. Miller. Ionela Nedelea este o prezență decorativă, agreabilă, iar strădania de a intra în pielea faimoasei dive e evidentă. Dar nu suficientă, pentru că multe lucruri au rămas doar la suprafață. Fața tragică, sfâșierea lăuntrică a superbeii blonde cu aluniță, devenită mit, rămâne foarte palid, fără fior înfățișată.

Ar mai trebui să spun, în final, că sala teatrului devenea seara neîncăpătoare la spectacolele și concertele extraordinare. Nicu Alifantis, A.G. Weinberger („Arta de a picta în Blues”), Maria Răducanu și Sorin Terinte (cu „Lisabona...Dream”, visat pe toride note muzicale la Café du théâtre), Johnny Răducanu și Ion Caramitru (cu ale lor „Dialoguri și fantezii de jazz”) Ada Milea, Răzvan Mazilu („Sell me”), Horațiu Mălăele și Niculae Urs („Măscăriciul”) au fost viu aplauzați de spectatorii băcăuani. Care au rămas, desigur, cu cele mai frumoase, calde amintiri de la această sărbătoare a teatrului. Încă o ediție reușită a Galei (mai notăm aici și expoziția de fotografie „Un plus de imagine, un plus

de viteză”, un proiect al lui Sergiu Iczkovitz, căruia i s-a alăturat Viorel Cojan, ambii expunând minunate fotografii din timpul Festivalului), al cărei trofeu a fost realizat de sculptorul Eugen Ionescu, organizatorii aducând la Bacău stele consacrate și stele în devenire. Spre bucuria publicului iubitor de artă, care a venit să vadă aceste „stranii ființe care se hrănesc cu priviri”, după cum îi numește Mihai Măniuțiu pe actori. Încă o stea a mai fost dezvelită pe caldarâmul din fața teatrului. Le așteptăm pe următoarele. Cui nu-i plac stelele? (2008)

A patra Gală

Am mai spus-o, și nu obosesc să repet: un festival de teatru aduce un vânt de noutate, un aer proaspăt, o ieșire binefăcătoare din obișnuit, din ordinea comună a lucrurilor. De patru ani, de când s-a pornit la drum Gala Star, în Bacău domnește, timp de o săptămână, teatrul. Cu întâmplările lui cu oameni, chipuri și măști, cât mai diverse, adunându-i laolaltă pe iubitorii acestei arte. Festivalul *One-Man Show* (desfășurat în perioada 10-16 aprilie a.c.) a reunit actori din îndepărtata Japonie, din Serbia, Republica Moldova și din România (din București, Craiova, Târgoviște, Timișoara), propunându-și să demonstreze că „se poate pune semnul *egal* între spectacol și actor, scoțând la rampă personalități actricești care își conjugă talentul și mijloacele prezentând recitaluri la fel de purtătoare de emoție, haz, dramatism, magie, ca și producțiile cu 30 de personaje, pirotehnie și ample manevre tehnice; de multe ori poate *mai pline* de energie decât așa-zisele *spectacole grele*". Astfel glăsuiesc organizatorii în caietul-program al Galei și au perfectă dreptate. Așadar, Teatrul Municipal *Bacovia*, având alături, în calitate de co-organizatori Prefectura Județului Bacău, Primăria Municipiului Bacău, Consiliul Local Bacău, Ministerul Culturii și Cultelor, UNITER și ca parteneri Asociația Internațională a Criticilor de Teatru - Secția Română, Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” București - Facultatea de Teatru, Catedra de Teatrololo-

gie și Grafit Invest Bacău au fost înfăptuitorii acestei a patra ediții a unui festival care și-a conturat tot mai ferm personalitatea, căpătând un loc distinct pe harta manifestărilor de gen. Anul acesta, juriul de selecție, alcătuit din conf.univ.dr. UNATC Carmen Stanciu, teatrolog, Dan Marius Zarafescu, teatrolog - Șef serviciu artele spectacolului, Ministerul Culturii și Cultelor, Gabriel Duțu, actor - director Gala STAR, a aplicat o sită deasă, fiind foarte exigent, astfel că programul nu a fost încărcat, ci unul suplu, aerisit, oferind recitaluri atent gândite, bine structurate și nu doar simple încropeli scenice cu pretenții. Dintre cei opt participanți în concurs, juriul (Tamara Buciuceanu, Ludmila Patlanjoglu, Carmen Mihalache, Anne Tracy, actriță - SUA, Emil Boroghină) s-a oprit la Mihaela Teleoacă (Teatrul de Comedie, București) pentru Marele Premiu și Trofeul Star (actrița a susținut, cu un umor de bună calitate, într-un chip extrem de atașant, un admirabil recital intitulat „Fitness”, pe un text de Jaques de Decker, în regia lui Mihai Bisericanu), iar pentru one-women-show și one-man-show premiile și le-au adjudecat Elena Iulia Colan (Teatrul Național „Marin Sorescu” Craiova) și Ivan Vidosavljevic (Teatrul Knjazevsko-Srpski, Kragujevac, Serbia). Tânăra actriță de la Craiova a impresionat prin inteligență scenică și sensibilitate specială demonstrate cu brio în monologul „Flori pentru Algernon” de Daniel Keyes, iar Ivan Vidosavljevic și-a cucerit spectatorii cu personajul lui Gogol din „Jurnalul unui nebun”, interpretat cu imaginație și energie debordantă.

Serile, sala teatrului și cea de la Café du théâtre au devenit neîncăpătoare, publicul fiind atras de magnetul unor nume mari de artiști, cum sunt Tamara Buciuceanu, Coca Bloos, Răzvan Mazilu, Mihai Mălaimare, Alexandru Arșinel și japonezul Mario Kazama, ale căror recitaluri extraordinare au fost primite cu mare căldură și cu aplauze la scena deschisă. În timpul Galei a fost marcat și momentul sărbătoririi a 60 de ani de la înființarea Teatrului Municipal Bacovia, a avut loc un memento al celor dispăruți, iar unor actori li s-a acordat titlul de societari de onoare ai teatrului. Au fost omagiați pentru activitatea lor Constanța Zmeu Pelin, Ioana Ene Atanasiu, Ligiă Dumitrescu, Despina Prisecaru, Doina Iacob, Viorel Baltag, Nicolae Roșioru, Florin Blănărescu,

Stelian Preda, Nae Cosmescu. În timpul Galei au fost organizate debateri, lansări de carte, întâlniri cu publicul, care s-a putut pronunța și el, oferind premii. La dispoziția unui juriu al elevilor de la Liceul de Arte „George Apostu” din Bacău a fost pus Premiul „Ștefan Iordache”, instituit la această ediție. Surpriza plăcută pentru juriul de specialiști a fost aceea că adolescenții au făcut aceeași alegere ca și ei. De unde atâta ruptură între generații? Când este vorba despre artă, despre reușitele ei evidente, mințile și sufletele oamenilor se unesc. La ediția din acest an au fost puțini actori (doar opt), dar bine motivați. În prima zi l-am văzut pe Damian Oancea de la Teatrul Național din Timișoara, care ne-a dăruit momente de încântare cu recitalul său din savuroasele poeme, pline de culoare și de atmosferă, ale lui Marin Sorescu. „Am zărit lumină” a fost recitalul unui bun profesionist al scenei, un actor cu experiență și cu știința dozării efectelor, cu simțul, din ce în ce mai rar, al măsurii. Simplitatea expresivă și acuratețea interpretării au fost notele definitorii ale evoluției lui Damian Oancea. A urmat recitalul Manuelei Golescu, care conținea și el, în titlu, cuvântul „lumină”. Era vorba despre iubirea mistică, de data aceasta, actrița alegându-și spre rostire poeme scrise de Mama Teodosia Zorica Latcu. „Luminile iubirii” a părut destul de plat și monoton, convențional, fără elemente de noutate și de surpriză. A doua zi, însă, surpriza a țâșnit, vie, adusă cu sine de actorul Ivan Vidosavljevic din Serbia (Teatrul Knjazevsko-Srpski, Kragujevac) care și-a ales un fragment din „Jurnalul lui Gogol”, transpus în scenă cu multă imaginație și o energie debordantă. Tânărul actor a cucerit dintr-o lovitură, și juriul, și publicul, adjudecându-și, în finalul Galei, premiul de interpretare.

De la Teatrul German din Timișoara a venit la Gală Olga Torok, care și-a ales spre reprezentare un fragment din monodrama lui Dario Fo și Franca Rame, „Avem toate aceeași poveste”. Pe cât e de fragilă ca apariție fizică actrița, tot pe atât de subțire, neconvingătoare a fost și interpretarea ei, problematica textului depășind-o în mod vădit. În contrapondere, Mihaela Teleoacă (Teatrul de Comedie București) a demonstrat maturitate artistică, o admirabilă stăpânire a mijloacelor de expresie scenică, variate, umor de bună calitate, autoironie, interpretând într-un chip ex-

trem de atașant monologul intitulat „Fitness” de Jaques de Decker, în regia lui Mihai Bisericanu. Astfel că Trofeul Galei Star a ajuns, pe bună dreptate, la ea. „Fitness” este un recital adevărat, cu toate componentele adecvate.

Din Japonia (de unde vin mereu actori la gala băcăuană) am avut o versiune a unei alte monodrame, „Fuck you Eu.ro.Pa!” de Nicoleta Esinencu, în interpretarea lui Yoko Fujisawa. O actriță interesantă, înzestrată cu mobilitate scenică, dar care a trecut cam pe alătura de text, căruia nu i-a înțeles miezul și miza. O boare de prospețime a adus în festival Elena Iulia Colan (Teatrul Național „Marin Sorescu” Craiova) care a impresionat prin inteligență scenică și sensibilitate specială. Ea a susținut un monolog, „Flori pentru Algernon” de Daniel Keyes, chiar așa cum am spus, ținând la un nivel înalt emoția pe tot parcursul reprezentației. A cucerit, necondiționat, și publicul, și juriul, câștigând atât premiul acordat de specialiștii „teatraliști”, cât și pe cel al spectatorilor. Coincidență deloc întâmplătoare, și fericită, totodată!

Dar premiile nu satisfac niciodată pe toată lumea și așa e și firesc să fie. N-ai cum să-i mulțumești pe toți. Unii s-au întrebat, de pildă, de ce nu a luat premiu concurentul din Republica Moldova, Dumitru Acriș, cu one-man-show-ul „Hitler in love”. Un recital care lua ochii, într-adevăr, fiind plin de efecte scenice, de fumigene, de o spectaculozitate ostentativă. Era extrem de artificios, declamator, redundant ca imagistică, în plus, emisia vocală a interpretului fiind și ea în suferință. O altă întrebare care se tot pune este aceea referitoare la prezența actorilor băcăuani în Gală. Din moment ce au o astfel de manifestare, de ce nu se și pregătesc în mod special pentru ea? Numai că unui actor nu poți să-i dai asta ca sarcină de serviciu, să facă musai un recital. Trebuie să aibă el dorința, voința și putința de a-l face. Și apoi, nu tot ce pregătește cineva trece de selecție și intră în festival, obligatoriu.

Mai trebuie spus că, potrivit unui bun obicei al gazdelor, la Gala Star sunt invitați artiști de renume, cu spectacole de excepție. Astfel de recitaluri extraordinare (care au umplut ochi, seară de seară, sala teatrului) au susținut Mario Kazama (Japonia), Răzvan Mazilu, Mihai Mălaimare cu Mircea Tiberian, Tamara Buciuceanu-Botez, Coca Bloos, Alexandru Arșinel. Spectacolele

lor, mă refer în special la „Actorul” după Mircea Dinescu, recitalul lui Mihai Mălaimare și la „Ich bin Ofelia” al Cocăi Bloos sunt cunoscute în lumea teatrală, bucurându-se de multe cronici și, evident, de succes la public. Fapt care s-a confirmat și la Bacău. Răzvan Mazilu a făcut un gest superb în recitalul său de balet contemporan, invitându-i alături, ca să evolueze pe scenă, și pe elevii de la clasa de coregrafie a Liceului de Arte „George Apostu” (pregătiți de profesoara Simona Baicu) în aplauzele entuziaste ale sălii. Pregătit special pentru Gală, cu minuție și profesionalism desăvârșit, a fost recitalul doamnei Tamara Buciuceanu-Botez, care a îmbinat strălucit genul comic cu cel tragic, trecând dezinvolt de la cupletele Coanei Chirița la monologul din „Mamouret”. Virtuozitatea mării actrițe, a cărei vitalitate și tinerețe interioară sunt contagioase, a încântat publicul, care s-a lăsat cucerit și de un alt comedian sentimental și „melodios”, nimeni altul decât Alexandru Arșinel.

Astfel, putem spune că, în totul, îmbinând iscusit mai multe genuri de recital și invitând artiști din generații diferite, spre a satisface cât mai multe gusturi, Gala Star 2009 și-a atins scopul. A celebrat arta actorului și teatrul viu, în relație nemijlocită cu spectatorul. (2009)

O ediție camerală

Cum la noi se încep multe, dar nu sunt duse la până la capăt, cel mai important lucru, mai ales când e vorba despre o manifestare artistică, este ca ea să continue. Pentru că fiecare festival, dintr-un anume loc, are rostul său. Din acest punct de vedere, faptul că în Bacău Gala Star cu numărul cinci a avut loc, este un câștig. Pentru toți cei care iubesc teatrul și pe actori, îndeosebi. Fiindcă acest one man-show este dedicat artei actorului, histrionilor și aventurile lor spirituale, un festival al pariurilor cu ei înșiși (când sunt „spălați de teatru”, sum spune George Banu). Deschiderea manifestării băcăuane (desfășurată între 16-20 aprilie) a fost făcută de directorul executiv al Galei, actorul Gabriel Duțu,

care a ținut un discurs *pro domo*, vorbind despre ce înseamnă să fii actor (era să spun onest). A încercat să dezvăluie publicului fețele ascunse ale acestei profesii de „vitrină” (mereu expusă privirii și judecății critice a celuilalt), absorbantă, chinuitoare. Dură, fragilă, orgolioasă, umilă, superbă și infernală, în același timp. Dar atât de frumoasă! Discursului său dezinvolt, simpatic, punctat și de umor amărui, pe alocuri, i-a urmat un scurt recital de vioară a lui Iustin Ciuche, intitulat „ImproVis”. Înainte de începerea concursului a fost prezentat juriu galei, el având în componență doi actori de vârf ai scenei și filmului românesc, Coca Bloos și Mircea Diaconu, în plus, doi oameni carismatici, și pe Octavian Saiu, critic de teatru și universitar. Anul acesta, concursul a fost unul cu netă dominanță masculină, între cei zece participanți numărându-se doar trei actrițe. Ceea ce mi s-a părut interesant, citind programul galei și urmărind apoi recitalurile (în primele zile au evoluat Ștefan Marin Roman, Aaron Braxton, din S.U.A., Radu Lărgeanu, Ciprian Mistreanu, Eliza Țuțurman, Radu Botar) a fost oferta repertorială diversă, incitantă, cu miză majoră. Am văzut astfel puse în scenă texte de S. Beckett, dramatizări după Paul Goma și Radu Gyr, Gustave Flaubert, Eugen Istodor, un colaj din Shakespeare și Victor Eftimiu, texte clasice alături de partituri contemporane, actuale, incitante, deloc comune. Recitaluri extraordinare au susținut Ion Caramitru și Aurelian Octav Popa- *Trecut-au anii...*, Alexandru Repan - *Pagini din Craii de Curtea Veche*. În cea mai reușită dintre serile Galei, publicul i-a putut admira pe excelenții Mircea Diaconu și Alexandru Repan într-un veritabil duel scenic, inteligent, subtil, cu multe fandări imprevizibile, în spectacolul Teatrului Nottara cu „Variațiuni enigmatice” de Eric Emmanuel Schmitt. Spectatorii și-au mai descrețit frunțile apoi și la recitalurile susținute de Ioan Gyuri Pascu („Exercițiu de sinceritate”) și Rodica Bitănescu, vesela doamnă oferindu-ne un agreabil *Rendez-vous*.

Deși în deschiderea Galei s-a spus că nu este că nu este vorba despre o ediție de criză, unele adevăruri nu pot fi evitate. Fiind bani mai puțini, buget intrat la apă, desigur că organizatorii au fost puși în situația de a găsi soluții adecvate momentului. S-a mai strâns perioada de manifestare, a fost invitat un număr mai

mic de concurenți, juriul s-a comprimat, iar spațiile de joc alese au fost cele de dimensiuni reduse. S-a jucat mai ales la Sala Studio, iar în sala mare cu publicul pe scenă, stând pe gradene. Spectatorii nu prea s-au înghesuit să vină la teatru, la recitalurile din concurs fiind în sală, de obicei, câteva grupuri de liceeni și actorii băcăuani, un public, de altfel, foarte bun, atent, participativ. Seara lucrurile au stat ceva mai bine, oamenii fiind curioși să vadă câteva vedete de primă mărime ale teatrului românesc. Un reflex al vremurilor pe care le trăim s-a făcut vizibil în repertoriul Galei. Tematică și subiecte sumbre, cu bătrâni decrepiți, deținuți politici, ocași, infirmi, copii bolnavi de cancer în stadiul terminal, femei *homless*, părăsite de iubit, alcoolizate, etc. Să numim, așa-dar, câteva recitaluri. Ștefan Marin Roman (Teatru 74 -Tg. Mureș) s-a prezentat în concurs (la un nivel onorabil) cu un fragment din „Molloy” de S. Beckett, Radu Lărgeanu (excesiv, contorsionat) cu **281**, un text după Paul Goma și Radu Gyr, Eliza Țuțurman (prea multe efecte speciale, de un apăsător expresionism), a adus în scenă o scurtă dramatizare după „Ispitițiile Sfântului Anton” de Gustave Flaubert. Tot cu o dramatizare a unui fragment de roman a venit și Ciprian Mistreanu, care a ales „Viețaii de pe Rahova” de Eugen Istudor, interpretarea sa fiind una monotonă și monocordă, nenuanțată, deși a întrupat trei personaje. Dan Mirea a prezentat recitalul „Lumina Întunericului”, de Matei Vișniec, trecând pe alături de text și, mai cu seamă, de subtext, de metaforă, el alegând să fie explicit și exterior. Cu „Oscar și Buni Roz” de E. Emmanuel Schmitt, o poveste emoționantă, Diana Grațielă Fufezan (sensibilă, mobilă, schimbând cu abilitate registrele interpretative) a demonstrat că stăpânește arta recitalului.

Spectatorii au mai scăpat de încordare, de tensiune dramatică și de tragisme doar în câteva rânduri. Și atunci s-au bucurat cu adevărat, au răsuflat ușurați și au aplaudat cu multă însuflețire. Primul care le-a provocat o astfel de stare plăcută a fost Aaron Braxton (S.U.A.) și monologul său „Did you do your homework?”, un mic „poem pedagogic”, plin de culoare locală, căldură, emoție, haz, interpretat cu umor, dinamism și farmec. El a fost urmat (în preferințele spectatorilor) de Radu Botar (cu un

colaj din Shakespeare și Victor Eftimiu, intitulat „Bufonul regelui”), un actor cu experiență, sigur pe mijloacele sale. La fel, a câștigat simpatia publicului Yoshiyuki Shibata (Japonia), actor versat, deținând o deosebită artă a povestirii și a plasticității corporale (specifice teatrului nipon). Actorii amintiți sunt și cei care au întrunit sufragiile juriului de specialiști; Marele Premiu și Trofeul Galei i-a revenit lui Aaron Braxton, iar Premiul pentru *one-man show* a fost adjudecat, *ex aequo*, de Radu Botar (Teatrul de Nord Satu Mare) și Yoshiyuki Shibata. Premiul *one-woman show* s-a dus la Giorgiana Elena Popan (Teatrul Clasic „Ion Slavici” Arad), al cărei recital s-a numit „Nebună după tine” de Emmanu-el Adelly. Pe mine nu m-a „înnebunit” defel tânăra actriță, care și-a construit cu migală recitalul, e drept, mizând pe niște efecte de senzație, dar textul nu m-a convins, și nici evoluția ei. Mă rog, întotdeauna premiile sunt discutabile. Opțiunea mea clară se îndreaptă spre Diana Grațielă Fufezan. Premiul „Ștefan Iordache”, acordat de un juriu al tinerilor spectatori, a fost câștigat de Radu Botar.

Mai notăm, ca fapt meritoriu, că s-a păstrat caracterul internațional al Galei Star (o ambiție forte a organizatorilor). Și prestația simpaticului tandem Bogdan Matei și Iustin Ștefan Ciuche, prezentatorii jucăuși ai manifestării, a fost una menită să mai destindă atmosfera. Nu ne rămâne decât să sperăm că ediția viitoare va fi una mai sărbătorească. Dacă vremurile vor ține cu noi (și nu vor mai fi nori de cenușă vulcanică, și alte intemperii financiare). Tot așa cum ne exprimăm și speranța de a vedea producându-se la Gală mai mulți actori ai teatrului gazdă, care ar trebui să folosească în avantajul lor această oportunitate. La ediția actuală numai Gabriel Duțu (directorul executiv al manifestării) „a executat” două numere pe scenă, în uvertură și în final, unul discursiv, despre care am pomenit, altul, mai „corporal” și mai direct, cu trimiteri ironice spre semnele de „nuditate” tot mai vizibile date de bugetul Galei și al teatrului, în general. Ce să-i faci, austeritate mare monșer! (2010)

Concurenți puțini, premii multe

Și a fost, în perioada 29 aprilie-3mai, Gala Star 2011, cea de-a șasea ediție a festivalului băcăuan care continuă frumoasa tradiție a „Galei Recitalurilor Dramatice” de odinioară! Bun e faptul că, în ciuda finanțării tot mai subțirele, manifestarea merge mai departe, asigurarea continuității ei fiind un lucru necesar și normal, la urma urmelor. Pentru că un oraș cum este Bacăul, cu un teatru profesionist cu mai mult de jumătate de veac de existență, cu un public format, are nevoie de cel puțin un festival teatral de anvergură națională și internațională. Să refacem, așadar, filmul evenimentului. În debutul ediției actuale, am urmărit evoluția lui Georg Peetz (absolvent al Școlii de actorie din Ulm), care a prezentat în concurs „Contrabasul” de Patrick Süskind (autorul minunatului roman „Parfumul”), în regia lui M.C. Ranin. O interpretare limpede, cursivă, curată, unitară stilistic, cu o inteligență punere în valoare a temelor textului, a sentimentelor contradictorii (frustrare, pasiune, aspirație, revoltă, etc.) care tulbură personajul instrumentistului. Protagonista spectacolului de seară, „Camerista” de Hermann Broch (un text cam încâlcit, fiind prescurtat după „Povestea cameristei Zerline”, dar destul de ofertant pentru o actriță cu o îndelungată experiență scenică) a fost Florina Cercel, o actriță de mare forță dramatică, o personalitate puternică, extrem de sigură pe sine. Ea ne-a dezvăluit, cu impresionante salturi de umoare și ocoluri pline de miez, avatarurile unei fete simple, de la țară, frumoasă, ambițioasă, șireată, venită la oraș ca să-și facă un drum în viață.

A doua zi de festival, i-a adus în fața publicului pe Lari Georgescu și pe Alina Berzunțeanu. Primul a evoluat la Sala Studio și a câștigat necondiționat un public de adolescenți (în chip majoritar). El a prezentat un monolog (o variantă îmbogățită a ceea ce am văzut la „Gala Tânărului Actor” de la Mangalia) intitulat L-V:8-16 de Rodrigo Garcia și Ioana Păun (aceasta din urmă semnând și regia) foarte trist despre dresura educațională, idiotețenia unui sistem abrutizant, ratare, rutină, exasperare existențială, mizerie, singurătate,

furie, cu trimiteri foarte exacte și la actualitatea românească. Actorul a făcut uz de tot farmecul lui hăbăuc, s-a dedat cu mare aplomb la interacțiunii cu spectatorii, și a cules o mulțime de aplauze. Mult mai discretă, evident, prin natura recitalului, în primul rând, a fost Alina Berzunțeanu, de la Teatrul ACT, cu „București 9 grade la Paris”, o adaptare de Peter Kerek, căruia îi aparține și regia spectacolului. Unul modern, îmbinând modalități teatrale cu cele cinematografice. Actrița a jucat, de fapt, mai multe personaje (într-un mod veridic, sensibil, nuanțat, și cu umor, unde a trebuit), dar ne-a spus, în principal, istoria unei femei care vrea să-și părăsească domiciliul conjugal, soțul și copilul, pentru că a descoperit adevărata dragoste. Va avea o mare surpriză din partea soțului ei, fapt care-i dă peste cap planurile. Seara, am revăzut-o pe Victoria Cociaș, o actriță admirabilă, fără doar și poate, într-un recital care a mai fost însă invitat în Gală, acum doi ani, „Cui am onoarea să mă adresez?”, cam lung și destul de monoton, pe alocuri. Dimineața de duminică, 1 Mai, a produs o încântare totală micilor spectatori veniți cu părinții la teatru. Ei au aplaudat cu mare poftă evoluția simpaticului magician Andrei Teașcă, a colegului său și a drăgălașelor fete din echipă, pline de nuri, și talentate, pe deasupra. Panglici colorate, eșarfe, jobenuri, pelerine din care ieșeau porumbei, flori, scânteiuțe, și un număr de levitație a câtorva tătici chemați din sală au făcut deliciul asistenței.

În după-amiaza aceleiași zile, după două recitaluri „problematic”, înscrise în concurs, la care am să revin, am văzut o demonstrație de prospețime, de talent viu, acid, autopersiflant în *one-woman show-ul* Ancăi Sigartău. Într-un recital extraordinar, numit „Vreau să fiu actriță”, ea a demontat, prin distanțare ironică, mecanismul iluziei în teatru, potențând, în mod (aparent paradoxal) misterul acestei arte. A fost, pentru început, Puck, din „Visul unei nopți de vară” de W. Shakespeare, sub duhul căruia a stat întreaga reprezentație, alertă, sprinteră, „fragedă”, care ne-a amintit că, noi, oamenii, suntem mai mult „făcuți din materia visurilor noastre”.

Anca Sigartău a cântat (admirabil, melodii mai noi și mai vechi, dar *evergreen, oldies but goldies*), a dansat, a improvizat cu mare farmec, dezinvoltură și firesc, seducând spectatorii cu

absoluta ei naturalețe (teatrală, normal, din moment ce se afla pe o scenă, asta ca să înțelegeți cum e cu paradoxurile). Recitalul ei, ludic, simpatic, plin de umor a încântat publicul. De fapt, ea a vorbit despre fragilitatea actorului, această ființă care trăiește „în vitrină”, din privirile celorlalți, instrument al propriei arte, pe care-l poți distruge doar cu un cuvânt, cum spunea Charles Chaplin. Fragil, extrem de fragil, ăsta e cuvântul când e vorba despre artiștii scenei, „mimi ai perisabilului”. Și asta ne așteptam să vedem în recitalul (în concurs) al lui Filip Ristovski, care l-a întru-chipat pe scenă pe Nijinski, balerinul de geniu atins de aripa nebuniei. Interpretul a oferit un spectacol frumos, impresionant ca desfășurare de forță, de creativitate, de muncă asiduă de documentare, datorată autoarelor regiei (și ale scenariului, cred), Mălina Andrei și Ema Nicola. Un spectacol dens, poate prea încărcat de referințe livrești, de citate culturale care nu ajungeau la spectator, din păcate. Filip Ristovski a încercat să fie actorul total; spune o poveste, dar vocea îl cam trădează, uneori, dansează bine, are o plasticitate corporală admirabilă, dar într-un registru modern, altul decât al personajului întru-chipat, știe să și cânte, dar ceva, totuși, e artificial, e prea „fabricat” în acest recital. Cine nu cunoaște epoca, „nebunii” ani '20 ai secolului trecut, explozia, în Paris, a baletului rus condus de Djaghilev, muzica acelei perioade incandescente, rămâne cam pe dinafară. Vezi, înțelegi, atât cât cunoști (ar fi trebuit să știi ceva și despre jurnalul nefericitului balerin rus, care a pierdut distincția dintre real și imaginar), restul nu contează, e volatil, dacă nu are necesarul „grund”, baza, fundalul. Cam confuz, neconvingător, a fost Iosif Csorba de la Teatrul German de Stat Timișoara, cu un recital după „Omul invizibil”, adaptare de Alex Halka (semnatar și al regiei) după H. G. Wells. Adică după un roman de science-fiction binecunoscut, ecranizat, etc. Dar, în ciuda eforturilor laudabile ale unui tânăr actor de bună-credință, maleabil, expresiv, spectacolul nu avea nicio portanță ideatică, nicio adresă, ca să spun așa. Era un amalgam, cu păpuși, cu tot felul de efecte exterioare, dar, toate, trecând, pe lângă tema tragică a pierderii de identitate, a moralității și răspunderii omului de știință în fața descoperirilor sale, cu urmări, atât de nefaste, chiar pentru propriul destin (ca să nu mai

amintesc de soarta umanității, așa cum s-a întâmplat în cazul altor experimente folosite în sens distructiv).

În penultima zi a Galei, două tinere actrițe au fost concurențele care s-au prezentat la Sala Studio a Teatrului „Bacovia”. Prima, Ana Maria Bălescu, a făcut cunoscută „Metoda Pushkin”, adică un scurt scenariu de Mihai-Gruia Sandu după o idee de John van Druten. N-am înțeles mare lucru din istorioara aceea (spusă cu accent apăsător moldovenesc) despre o „maestră” de școală de teatru, „născută în pauza de la *Livada de vișini*”, de la care luase lecții de actorie juna întruchipată scenic. O tipă teribilistă, cu aer dezabuzat, ce se distanțează acum ironic de metoda „profei”, debitându-și pățaniile din drumul ei spre cucerirea gloriei scenice. Pigmentate cu episoade de amor interesat, în fine, nimic nou. Spune câteva replici din „Hamlet”, „Romeo și Julieta”, din „Pescărușul”, comentează cu voită detașare modurile de abordare a personajelor, încercând să găsească cheia unor noi interpretări. Un recital care mi s-a părut cam superficial, insuficient elaborat. Și, oricum, eu m-am cam săturat de atâta „dezvrăjire”, de ironie, sarcasm, deconspirarea mecanismelor iluziei, postmodernisme răsuflate, luări în răspăr fără grație. Cealaltă concurentă a fost chiar câștigătoarea ediției precedente a Galei Star (pentru *one-woman show*), Giorgiana Elena Popan, de la Compania „În DOI”, cu un monolog, „Eficiență” (nu știu de cine, nu era menționat în program), în regia lui Robert Pavicsits. E adevărat că directorul teatrului, Adrian Găzdaru, a anunțat că va încerca, în fiecare an, să aducă în gală laureați ai edițiilor anterioare, lucru absolut firesc și lăudabil, dar mie mi se pare normal ca ei să vină cu spectacole la secțiunea *hors-concours*, din moment ce au fost deja premiați la aceeași manifestare. Mă rog, chestiune de interpretare, dar dacă statutul Galei permite acest lucru, asta e, nu mai comentăm decât ce e de comentat, carevasăzică, prestația actricească. Una bună, în cazul Giorgianeii Elena Popan. Foarte sigură pe ea, într-un stil minimalist („very trendy” acum), ea a întruchipat un mic monstru feminin „workaholic” (pervers, însă, cu o viață dublă, noaptea, de fufă de discotecă), nedându-se în lături de la nimic (chiar de la crimă) pentru a obține o poziție de top în compania unde lucrează. Exactă, cu un

umor sec (negru, de „spânzurătoare”, cum i se mai zice) actrița a intrat perfect în rol, creionând un personaj veridic, rigid, feroce, de călcător peste cadavre. La spectacolul de seară „a performat” Adrian Văncică, câștigătorul primei ediții, din 2006, a Galei. Sub denumirea de „recital extraordinar”, am văzut o mostră de banală stand-up comedy, cu toate ingredientele știute, cu nelipsiții „biți”, adică glumițe scurte și deocheate etc. Văncică e talentat, are dezinvoltură, un anumit farmec, e simpatic și foarte direct, are și umor, dar de un soi pe care eu, una, nu-l gust. Dar asta e treaba mea, dacă n-am „organ” pentru un asemenea gen, aflat în expansiune. Cert este că nu încetez să mă minunez de câte ciudățenii și aberații (ca să folosesc eufemisme) a slobozit libertatea de exprimare! Eu continui să cred, și nimeni nu mă va împiedeca să o fac și de acum înainte că, pe scenă, nu se poate spune orice. Ar fi și păcat, de vreme ce există atâtea alte locuri în care se poate de-versa absolut orice.

În final, când juriul Galei, alcătuit din Draga Olteanu Matei, Adriana Trandafir și regizoarea Alice Barb, își cam făcuse „temele”, și avea în minte o evaluarea a concurenților, a „catindaților” la premii, a venit, ca o grațioasă tornadă, Emilia Borbély, de la Teatrul Maghiar de Stat „Csiky Gergely” din Timișoara. Ultimul recital, din ultima zi a festivalului, înainte, cu doar două ore de decernarea premiilor. Tânăra actriță ne-a îmbarcat într-un microbuz (cu foarte puține locuri, din păcate), ne-a plimbat mai mult de o oră prin Bacău, și ne-a spus, cu un firesc cotropitor, monologul Mădălinei din piesa *mady-baby.edu* de Gianina Cărbunariu, una dintre cele mai proeminente reprezentante ale dramaturgiei de stringentă actualitate, de intervenție în imediat. Un spectacol „pe viu”, original, captivant, cu incitante momente de improvizație, regizat cu multă inventivitate, cu nerv, de Fülöp B. Erzsebet. Mady, eroina din piesă, spune povestea răvășitor de tristă, tragică, de fapt, a unei adolescente naive care imigrează în Irlanda, ajungând să fie exploatată de amicul ei, Voicu, nu altcineva decât un pește, creierul unei rețele de prostituție. Fata visase altceva, să se lanseze în lumea artistică, să-și găsească un rost. În fine, povestea e foarte concentrată în recital, regizoarea alegând metafora călătoriei, a inițierii în jungla vieții

(avionul din text e înlocuit cu un microbuz, din considerente lesne de înțeles). Și trebuie spus că Emilia Borbely, o întruchipează admirabil pe fătuca simplută, ușor de dus de nas, dar care învață multe, și la modul extrem de dureros, din această călătorie. Actrița reușește performanța de a nu cădea în patetic, deși ce relatează ea este îngrozitor de trist, știind să fie mereu prezentă în acțiune, spontană, nostimă, înduioșătoare, improvizând, în relație directă cu spectatorii, în multe momente, cu un lăudabil simț al măsurii. Drept pentru care și-a adjudecat Marele Premiu și trofeul Galei Star, la egalitate cu Lari Georgescu.

Ultimul recital extraordinar al galei i-a aparținut Adrianei Trandafir. Ea a interpretat, cu brio, *Pasărea măiastră-Maria Tănase*, un spectacol pe care actrița îl joacă, mereu cu mare succes, de vreo două decenii. La Bacău, ea l-a avut drept partener pe Stelian Preda, care s-a achitat bine de sarcina sa. Pe lângă juriul profesionist, care „a premiat emoția”, după cum a spus Alice Barb (pentru *one-woman show* premiul a fost câștigat de Alina Berzunțeanu, iar la *one-man show* premiul s-a acordat ex-aequo actorilor Georg Peetz și lui Filip Ristovski) a mai funcționat în festival un juriu al elevilor, el reprezentând vocea publicului. Și liceenii (mari iubitori de teatru, jucând și ei în cadrul trupei *Prospero* de la Clubul elevilor din Bacău), după îndelungi și vii debateri, au hotărât ca Premiul *Ștefan Iordache* să meargă tot la doi actori, la egalitate, aceștia fiind Georgiana Elena Popan și Lari Georgescu. A fost o gală cu un număr mic de participanți (ori preselecția a fost exigentă, ori nu prea sunt „mușterii” la acest gen, recitalul, deloc la îndemâna oricui) toți însă bine pregătiți, cu spectacole închegate, și nu cu improvizatii și încropeli. Și totuși, chiar așa fiind, trebuie să recunoaștem că mulțimea de premii nu prea dă valoarea exactă a unei manifestări. Să mai notăm și faptul că publicul s-a cam lăsat așteptat la această ediție, și să mai insistăm asupra unui „mister”- de ce actorii de la Teatrul „Bacovia” nu sunt prezenți în Gala Star? Cu excepția lui Matei Bogdan, prezentatorul, care a improvizat în fiecare zi momente agreabile, spirituale (puse cap la cap, parcă-parcă alcătuiau un recital *sui-generis*) n-am mai văzut pe nimeni. Ce-o fi cu seceta asta la un teatru care are în program o manifestare consacrată recitalurilor

actoricești? A fi sau a nu fi în stare să te reprezinți singur pe scenă, într-un *one-man(woman) show*, aceasta rămâne întrebarea! Deh, munca actorului cu sine, chestie veche, dar mereu valabilă. (2011)

Aspirând la o stea

Ediția 2012 (5-10 aprilie) a Galei, mai bogată decât precedentă (care a numărat doar opt actori veniți să se confrunte la *One man show-ul* băcăuan), a adus în fața publicului, în prima ei zi, trei concurenți. Primul recital a fost al actriței Elena-Bianca Holobuț, de la Teatrul „I.D. Sârbu”, Petroșani. Ea s-a prezentat cu un colaj de texte intitulat „Tata a fost actor, e adevărat, eu... cine știe?” Nu mi s-a părut deloc inspirată în ce-a făcut, textele nu i se potriveau, așa că, în pofida voinței și ambiției, prestația a fost una mai mult decât modestă, chiar dezamăgitoare. Și, de ce să n-o spun, dizgrațioasă, pe alocuri. Din fericire, recitalul următor a ridicat temperatura sălii. Eliza Noemi Judeu (Compania *Buzunarul cu teatru*, Bacău) în „Femei singure”, după Dario Fo, în regia lui Geo Balint, și-a demonstrat talentul complex, versatil, inventivitatea, pofta de joc, inteligența scenică. Cucerindu-i pe cei mai tineri spectatori, pe liceeni, aceștia i-au acordat actriței Premiul *Ștefan Iordache*.

În cea de-a doua zi i-am văzut pe Diana Decuseară (Teatrul Național „Mihai Eminescu” Chișinău) și pe Ștefan Huluba, băcăuan de origine, artist polivalent și independent. Frumoasă și sensibilă, Diana Decuseară a trăit intens în fața spectatorilor drama unei femei victime a geloziei patologice a soțului, într-un poem dramatic de Irina Nechit. Niște tăieturi în prima parte a textului (interesant, de altminteri, bine scris) nu ar fi stricat deloc, ba, dimpotrivă, l-ar mai fi concentrat, făcându-l mai dramatic. La tânăra actriță am apreciat însă, dincolo de sensibilitate, grija pentru cuvânt, rostirea clară, curată. Un binevenit aer de firesc, bine dozat, în limitele convenției artistice, a intrat în Sala Studio o dată cu Ștefan Huluba. Cu un minimum de recuzită (se poartă

minimalismul) el a interpretat un tânăr al zilelor noastre, „Camil. Un oarecare”, după un scenariu de Răzvan Ropotan (care semnează și regia recitalului). Vorbind simplu, convingător, cu farmec și despre căutarea identității, singurătate, foamea de afecțiune, de dragoste, într-un timp al individualismului exacerb și al indiferenței, el a cucerit publicul. În pandant cu acest recital a fost și cel al colegului său, Răzvan Ropotan (tot un independent), care și-a ales un text (adaptat) de Truman Capote, numit „Fără cap”. Tot cu probleme de căutări, cu vid al afectivității, cu iubiri, trădări, incertitudini, înstrăinare, etc. Interesantă imaginea de final, care mi-a amintit de Magritte, cu ai săi oameni obiecte. Simpatice, dezinvolt, ironic și autoironic, Răzvan Ropotan, în personajul lui Vincent („omul incomplet”), a fost credibil, a avut momente savuroase, încântând spectatorii. Față de jocul ironic, distanțat, autoreflexiv al celor doi actori, despre Raluca Mara (Teatrul de Nord, Satu-Mare), de o delicată, fragilă feminitate, pot să spun că s-a supus unui exercițiu de masochism. Ea s-a chinat rău de tot în monologul „Era atâta hărmălaie-n cer!” (adaptare după „Führer la ordin!” de Brigitte Schwaiger), intrând, prea mult, în pielea unei tinere fanatice a nazismului, încât ajungeai să te întrebi: oare nu era mai ușor să joci toate astea, și să nu te transpui atât, cu atâtea eforturi naturaliste și atâtea... hărmălaie? Că doar teatrul e joc, e metaforă, e „mai mult decât viața”.

Agreabil, în schimb, a fost recitalul propus de Alin Florea (Teatrul „Maria Filotti”, Brăila) „Visul unei nopți de gală” de Cornel Cristei. El a fost un aplaudac de platou, cu frustrări și visuri de a deveni un star adevărat, recunoscut, pentru că are un real talent de cântăreț, dublând, la un moment dat, pe un tenor vedetă (și nepot de mahăr) a unei emisiuni de divertisment de mare audiență (cum altfel?). Cu măsură, economie de gesturi, actorul a relatat întâmplările cu haz, și s-a descurcat onorabil la capitolul cântare. Recitalul lui Stelian Roșian (Teatrul Municipal „Ariel”, Râmnicu-Vâlcea) cu „Iona” de Marin Sorescu nu mi-a produs decât o mare insatisfacție. Am văzut un actor prins în plasa unei regii neinspirate, greoaie (și scenografia era la fel, supraîncărcată și banală), confuze, semnată de Doina Miglecz. Nu am înțeles mai nimic, carevasăzică, iar efortul actorului se

consuma în gol. Dar, una rece, alta caldă. La recitalul care a urmat, „Dă-dăm mult...Mai dă-dăm mult” după I.L. Caragiale, o producție independentă, regizoarea Maria Rotar a știut să elimine orice element în plus, mizând doar pe talentul năstrușnic al lui Alexandru Bogdan. Simpatice la culme, inventiv, extrem de mobil, cu o mimică expresivă, cu o admirabilă plasticitate corporală, acesta a schimbat accentele textului, s-a jucat cu toate sensurile lui, scoțând efecte de un haz enorm, spre deliciul spectatorilor. Deocamdată nu e rău, dimpotrivă, dar genul în care el se mișcă atât de ușor, în largul său, e pândit și de excese și de facilități din zona divertismentului televizionist (unde actorul e amestecat printre „Mondenii”, de la Prima TV). Rămâne de văzut dacă va avea puterea, în viitor, de a nu pica prea mult în asemenea mărunte ispite, care pot strica un talent real.

Un recital sobru, de mare încărcătură interioară, a susținut Junko Hori (Tokio, Japonia). În „Asa-chan”, după Mariko Yamamoto, ea ne-a spus cutremurătoarea poveste a morții unei ființe dragi, în urma catastrofei nucleare de la Hiroșima. Actrița a reușit să transmită, cu puține mijloace, dar cu atenție la nuanțe (interpretând mai multe personaje supraviețuitoare ale teribilei tragedii) sentimentul de durere copleșitoare în fața absurdului morții. Mai ales când aceasta răpește o ființă tânără, o fată, cum era Asa-chan, veselă, plină de viață.

Penultima zi a Galei mi-a oferit o reală bucurie: spectacolul Milenei Milanova (Theatre Atelie 313, Bulgaria), o actriță specială, de un farmec și o prospețime seducătoare. Aflu din caietul-program că e foarte școlită, la înalte instituții teatrale din Europa, că a fost remarcată și premiată la importante festivaluri de artă păpușărească. E înăltuță, sveltă, și cu o figură deschisă, luminoasă. Și e foarte talentată, sigură pe meșteșugul ei, tratând păpușa pe care o animă cu infinită înțelegere, dragoste și delicatețe. Milena Milanova a creat un spectacol spiritual, vivace, amuzant, pornind de la cunoscutul monolog al lui Cehov „Despre efectul dăunător al tutunului”. Pe scurt, i-a zis „Nikotine”, și a imaginat un dialog cu Niuhin, eroul tristei povești spuse de Cehov despre un biet ins terorizat de nevastă până la anihilarea personalității. Cu un umor tandru, actrița

însuflește personajul, găsind cele mai ingenioase soluții pentru ca Niuhin să-și dezvăluie drama, s-o împărtășească spectatorilor. A decupat atentă fiecare secvență, a găsit minunate fragmente muzicale, în fine, a construit cu migală și har o bijuterie de spectacol. În concurs s-a prezentat și Roxana Gîrleanu, cu „Audiția!” de Kenneth Robbins, o producție independentă, în regia lui Mihai Bisericanu. Nu știu în ce-a constat treaba acestuia, căci juna actriță părea venită la întâmplare în festival. Totul era neglijent, strident, vulgar. S-a agitat fără nicio noimă, a spus pe dinafară niște bucăți de text (destul de lungi) în engleză, și a plecat. Iar cei mai mulți dintre spectatori au râsuflat ușurați.

Pentru a doua oară în Gala Star (unde a fost și premiat), Andrei Sochircă, un binecunoscut și apreciat actor din Republica Moldova (cu o bogată activitate și un palmares pe măsură), a intrat în competiție cu un muzical după textul lui Stefano Benni „Jack Făromână sau istoria unui contrabasist”. Muzicalul este o producție a „Teatrului Unui Singur Actor” din Chișinău, și îi aduce în scenă pe componenții *band*-ului Alex Calancea și pe frumoasa solistă Olia Tira. Iar direcția de scenă este semnată chiar de autorul textului. Povestea ciungului Jack este cumplit de nefericită și tenebroasă, o istorie americană de serie neagră, petrecută într-un „oraș de rahat”, într-o „curvă de oraș”, cu tot tacâmul de mizerabilisme, melodramatisme și toate locurile comune din tolba senzaționalului. Tablou împăstat, în tușe groase. Singura salvare pentru un spectacol modern ar fi fost parodia, la care m-aș fi distrat copios, căci aș fi avut de ce. Dar nu asta a fost cheia spectacolului, ci una „pe bune”, cu trăiri, sentimente, tremolo în voce, lacrimi în ochi, în fine, cu patetisme. Andrei Sochircă s-a dăruit povestitorului cu asupra de măsură, *Alex Calancea Band* a cântat bine, antrenant, spectacolul a ținut 80 de minute, dar cred că locul lui nu era în secțiunea competitivă. Ci *hors-concours*, reprezentând un gen de teatru, făcut într-o anumită manieră, care poate să atragă o categorie de public. În concurs a mai fost și Gabi del Pupo de la Teatrul Municipal Baia Mare. Ea și-a ales un text de Franz Xaver Kroetz, „Călătorie la capătul unei duminici” (tradus de Victor

Scoradeț), care suna destul de bine și de clar până la un moment dat. E monologul unei mame singure, cu un copil din flori, care aspiră la o viață normală pentru ea și pentru copil, la o familie. Personajul călătorește cu trenul (pentru că acesta îi spune felurite povești despre locuri, despre oameni) în speranța unei întâlniri cu tatăl bebelușului, acesta fiind om însurat și cu alți copii, legitimi, în dotare. Femeia nu-i decât o mitomană (convinsă că „adevărul strică tot”) care se amăgește cu visuri, vorbind non-stop, la plural, pentru ea și pentru bebe, despre o mulțime de planuri de viitor. Cel care semnează regia, Ovidiu Caița, a pus-o pe actriță să joace în spatele ferestrelor unui vagon de tren, care era apoi o casă, un internat, în fine, totul se încâlcea teribil și nu mai pricepeai nimic. Și bebelușii se multiplicau, apărea apoi și o fetiță, un dublu al personajului, imaginea din copilărie, probabil (e supralicitat acest procedeu scenic, adesea fără un sens anume, doar așa, de „amorul artei”), iar actrița se zorea nevoie mare să debiteze textul și să se tot dea pe după ferestre. Chiar, de ce-o fi fost așa de grăbită Gabi del Pupo? Că doar Gala nu pornea din loc ca trenul!

Acum, să-i numim și pe laureați (juriul a fost alcătuit din Irina Petrescu, Catrinel Dumitrescu și regizorul Geirun Țino): Marele Premiu și Trofeul Galei Star: Alexandru Bogdan, care va avea o stea pe *Walk of fame* din fața Teatrului Bacovia, Premiul pentru *Cel mai bun one-woman show*: Milena Milanova, Premiul pentru *Cel mai bun one-man show*: Alin Florea, Premiul „Ștefan Iordache” (acordat de juriul elevilor de la câteva colegii băcăuane): Eliza Noemi Judeu. Un premiu special a oferit juriul actorului băcăuan Matei Bogdan („spectatorul-prezentator”), care a întruchipat diverse personaje dintr-un original și vioi compendiu al istoriei teatrului, cu multă fanfanie și umor.

Recitalurile extraordinare

În primul rând, voi spune că e cât se poate de bună ideea invitării la Gală a premiaților edițiilor anterioare. Astfel, am revăzut-o anul acesta, cu plăcere, pe Mihaela Teleoacă (Teatrul de Comedie, București), o actriță foarte înzestrată pentru comedie, cu o gamă largă și diversă de mijloace de expresie proprii genului. Ea s-a oprit la o monodramă cu tentă polițistă, „Moștenitoarea”, scrisă de Lucia Verona, regia spectacolului aparținând lui Dan Tudor. Mihaela Teleoacă a întruchipat un personaj sulfuros, o actriță pripășită prin Franța, o tipă fără scrupule, ce nu se dă în lături de la nimic pentru un trai mai bun, nici de la crimă, însușindu-și identitatea surorii ei, pe care a suprimat-o cu sânge rece. Dar soarta îi va juca o festă urâtă periculoasei parvenite, în legătură cu o moștenire de familie, textul lăsându-ne să înțelegem că femeia va acționa în continuare pentru a pune mâna pe bani, proiectând un alt asasinat. Experimentata actriță și-a compus personajul cu măiestrie, a gradat expresiv trecerile de la o stare la alta, valorificând inteligent suspansul textului.

Un recital extraordinar a susținut și Anca Sigartău, care ne-a încântat anul trecut cu un *one-woman show* de excepție. El se intitula „Vreau să fiu actriță”, și era un spectacol total, în care interpreta făcea risipă de darurile sale, cânta, dansa, improviza cu multă imaginație și haz. Am regretat absența acestora văzând-o acum într-un rol destul de modest în „Pușlamaua de la etajul 13” de Mircea M. Ionescu (producție a Teatrului „Tudor Vianu”, Giurgiu, în regia aceluiași Dan Tudor). Textul are meritele lui, este compus cu meșteșug, are sensibilitate și un mesaj foarte actual, vorbind despre curajul de a fi un om întreg, autentic, o ființă care nu renunță la visuri, la idealuri într-o lume tot mai pragmatică, mai ternă, mai cinică, și mai urâtită. Iar Anca Sigartău este credibilă, simpatică, dar ea poate mult mai mult, iar acestui spectacol onest, desigur, parcă-i lipsește ceva. Să-i zicem un mic strop de culoare și de imaginație?

Un alt recital extraordinar, „La colonna infinita”, producție a

Companiei *Telluris* din Italia, l-a avut ca protagonist pe Tazio Torrini. Nu e un spectacol lesne de înțeles, dimpotrivă, e unul mai dificil, presupunând un anumit nivel de cultură al receptorului. Textul lui Mircea Eliade, „Coloana nesfârșită”, este un eseu dramatic dens, profund, despre filosofia creației, condiția creatorului, legătura dintre sacru și profan, aspirația spre absolut, având ca figură centrală pe Constantin Brâncuși. În afară de coloana infinită, o formă care ar trebui să cuprindă toate formele, în scenă, pe parcursul spectacolului, sunt figurate și alte celebre opere ale marelui sculptor, Tazio Torrini recreându-le cu ajutorul trupului său și al unor pânze. Recunoști astfel „Oul”, Domnișoara Pogany”, „Cocoșul”, în fine, dacă le-ai văzut vreodată, dacă le știi. Regizoarea Letteria Giuffrè Pagano a avut la dispoziție o întreagă echipă de colaboratori pentru decor, muzică, lumini, proiecții video, toate făcute cu profesionalism, dar greul reprezentației l-a dus Tazio Torrini, care s-a transpus în mai multe personaje și s-a metamorfozat în fel și chip, cu o remarcabilă plasticitate, încercând să exprime căutările, chinul, zbaterea permanentă a artistului, incertitudinile, interogațiile acestuia, elanul spre desăvârșire, aspirația spre absolut.

Oana Pellea a scos multă lume din casă, astfel că sala teatrului devenise neîncăpătoare. Recitalul ei, cu un text celebru, „Vocea umană” de Jean Cocteau (producție a teatrului Excelsior), a beneficiat de regia unei mari doamne a teatrului românesc, Sanda Manu, care este și un pedagog de excepție. A fost o reîntâlnire fericită dintre fosta studentă Oana Pellea și profesoara ei, transformată într-o declarație de dragoste pentru aceasta, și pentru teatru, mai mult, într-un credo artistic, după cum mărturisește actrița. Un spectacol elaborat, construit cu rafinament, epurat de orice urmă de sentimentalism. Jucat cu profesionalism, cu semi-tonuri, cu tăceri pline de sens, fără gesturi inutile, cu emoție conținută.

Și copiii au avut un prilej de bucurie la Gala Star, ei fiind prezenți în număr mare la spectacolul lui Andrei Teașcă („Teatrul de magie”), acesta vrăjindu-i cu giumbușlucuri și scamatorii, împreună cu arătoșii tineri din trupa sa: Ștefania Bănică, Emil Drăgan, Cristina Strecopitov.

Final cu *O sole mio!*

În încheierea Galei, publicul a avut parte de un adevărat regal. În premieră absolută la Bacău (frumos cadou de sărbători!) am văzut „Vorbe, vorbe, vorbe...”, cu Ion Caramitru și Adrian Naidin. Înaintea spectacolului, Ion Caramitru a ținut să spună că apreciază în chip deosebit manifestarea de la Bacău, pentru că recitalurile individuale îi pun pe actori într-o nouă lumină, când, singuri pe scenă, ei pot întruchipa un gând, o idee, pot să-și manifeste dragostea pentru poezie și să-și cultive rostirea expresivă. Împătimit al recitalurilor, al studiului poeziei urcate pe scenă, Ion Caramitru s-a dezlănțuit într-un minunat torent de vorbe, vorbe, vorbe, care ne-au încălzit sufletele, ne-au picurat melancolie, ne-au trezit nostalgii, dar ne-au adus și zâmbetul pe buze. Greu de egalat Caramitru în arta de a da poeziei trup scenic, apropiind-o de spectatori în cele mai neașteptate, insolite modalități de interpretare, răsucindu-i, jucăuș, surprinzător, sensurile, tratând-o cu duioșie, cu umor, pe o infinită claviatură. În dialog cu vorbele poezilor și cu Ion Caramitru a fost muzicianul Adrian Naidin cu violoncelul său (despre care se spune, pe drept cuvânt, că sună ca o orchestră) și minunata sa voce profundă, aproape șoptită, tandră, mângâioasă. Vechi cântece din folclor, cântece de lume, fragmente din Bach, alături de compoziții proprii au sunat magnific în sala teatrului. La un bis, pentru că publicul aplauda necontenit, entuziasmat, Adrian Naidin a început să cânte vestita cântonetă „O sole mio!”, dar s-a oprit, glumind, la strofa a doua, zicând că nu și-o mai amintește. Din public s-a auzit atunci continuarea, cel care a uimit pe toată lumea cu o voce plină, frumoasă, fiind Adrian Găzdaru, directorul teatrului. Și spectatorii au fost invitați să cânte, chiar și fără cuvinte, minunata cântonetă, astfel că „O sole mio!” a răsunat în toată sala, într-un moment emoționat, de intensă participare la bucuria dăruită nouă de artiștii scenei. Și am plecat cu toții gândindu-ne deja la viitoarea gală, pentru că avem atâta nevoie de astfel de sărbători care ne fac viața mai frumoasă. Organizatorii, Teatrul Municipal *Bacovia* -

co-organizatori: Primăria Municipiului Bacău, Consiliul Local Bacău, Ministerul Culturii și Cultelor, UNITER- au motive să fie mulțumiți și să se ocupe de viitoarele ediții, cu mulți concurenți (ar fi de dorit însă o selecție mai atentă) și invitați de renume. (2012)

Atmosferă rarefiată

Ediția a VIII-a a festivalului de la Bacău, de *One-Man Show-uri*, desfășurată între 26 - 29 aprilie, a debutat modest, în sala teatrului, fără prea mult protocol, pentru ca seara să fie un adevărat triumf prin recitalul extraordinar al sopranei Angela Gheorghiu și al pianistului Dan Grigore. Prezența celebrei artiste la Bacău a fost o adevărată lovitură de imagine, s-o recunoaștem.

Dar, să o luăm pe rând. În prima zi, în secțiunea competiției erau anunțați doi participanți. Din doi a rămas doar unul, pentru că tânărul actor Mihai Costache, de la Teatrul „Plai”, București, a invocat un pretext minor (ceva de genul „mi s-a i s-a stricat mașina”), drept pentru care n-a mai ajuns la Gala Star. Mai de învățat la capitolul angajamente, profesionalism, seriozitate, așadar. Cel care a deschis Gala a fost Alexandru Vlad (Teatrul „În culise”, București), el evoluând la Sala Studio cu un monolog intitulat „Actorul”. Sub acest titlu se găsea, de fapt, cunoscuta „Telegramă” a lui Aldo Nicolaj, un text tocit de nenumărate reprezentări scenice. Iar Alexandru Vlad nu aduce nimic nou în interpretarea sa, e incolor, oarecare, neconvingător. Seara primei zile a fost, în schimb, un eveniment de răsunet. Cu puțin timp înaintea orei de începere a recitalului extraordinar susținut de soprana Angela Gheorghiu și maestrul Dan Grigore, aleile de acces la Teatrul de vară „Radu Beligan” erau invadate de mașini luxoase și de o mare de lume, elegant îmbrăcată. Era o atmosferă febrilă, de sărbătoare, iar Bacăul căpătase, brusc, un aer de metropolă. Pentru că așa a și fost, preț de mai bine de două ore, o capitală a culturii. Sala teatrului părea neîncăpătoare pentru mulțimea de admiratori ai sopranei veniți din toate colțurile țării la

concert. Prezantatorii, actorii Florina și Adrian Găzdaru, au amintit publicului câteva importante repere ale carierei de excepție a celor doi invitați. Apoi, în scenă a intrat Angela Gheorghiu, într-o superbă rochie tip sirenă, neagră, cu broderii argintii, având pe umeri o boare de voal lung, ca un peplum. Cu o grație jucăușă, absolut cuceritoare, s-a adresat cu o desăvârșită naturalețe spectatorilor, spunând că va începe cu un lied foarte romantic, pentru că „și noi suntem romantici”. A spus, de fiecare dată, câteva cuvinte despre autor și stilul pieselor cântate, într-o scurtă introducere, stabilind astfel un viu dialog cu sala. Iar între ea și maestrul Dan Grigore comunicarea, armonia erau depline. A cântat un repertoriu preponderent romantic (din care nu a lipsit „Plaisirs d'amour”) și a interpretat, cu un farmec ghiduş, câteva melodii românești (prelucrări după folclor ale compozitorilor T. Brediceanu și Ștefănescu) încheind într-o notă veselă cu o arie din „My Fair Lady”. Mărturisind ce mare bucurie o încearcă știind-o pe mama ei la concert, undeva, în primul rând, a spus că fără familie și fără iubire e imposibil „să poți respira pe acest pământ”. Și cum iubirea naște iubire, băcăuanii și-au manifestat și ei acest sentiment față de minunata divă care a primit, în finalul concertului, titlul de Cetățean de onoare al municipiului Bacău și cheia orașului, mesagerul concetățenilor noștri fiind domnul primar Romeo Starvarache. O altă distincție primită a fost cea de „Societar de onoare al Galei Star”, înmănată de Adrian Găzdaru, directorul Teatrului Municipal „Bacovia”. Angela Gheorghiu a ținut să spună cât de neașteptată pentru ea a fost invitația la Bacău, evenimentul în sine. Și cât de bine s-a simțit aici. Și că lucrul acesta nu ar fi fost posibil fără dorința de a o vedea la Bacău și fără curajul de a-i adresa invitația, fapt de care se face „vinovat” Adrian Găzdaru, în principal. De unde se vede că, în continuare, soarta îi ajută pe cei îndrăzneți. Ceea ce e, categoric, bine.

Carismatică, cu totul și cu totul răpitoare, Angela Gheorghiu ne-a dăruit o seară magică în care ne-am lăsat topiți de emoție. Ziua a doua a Galei s-a deschis cu un recital susținut de Alexandru Pleșca de la „Teatrul Municipal al Unui Actor” din Chișinău, Republica Moldova. El ne-a propus o adaptare pentru scenă după romanul „Nekrotitanium” de Mitoș Micleuşanu și Florin

Braghiș, asumată de Luminița Țicu, ea semnând și regia recitalului. Textul este interesant, fiind scris cu un ton sarcastic, cu imaginație dezlănțuită și multă vervă. E un *fantasy* de serie neagră, cu crime în serie, cu accente horror, o halima postmodernă de tot hazul. Eroii povestirii sunt niște strașnici moldoveni care trezesc invidia englezilor, americanilor, japonezilor (după cum spune un hazliu cântecel intonat de actor), personaje cu puteri supranaturale, nemuritoare, de un comic enorm. Ei se numesc Bulbuc, Trosnet, Serafina Cozonac (o superbăbuță care-i are la degetul mic pe toți potențații lumii) și sunt din satul Năpârca. Iar „nekrotitanium” este un fel de decodor gigantic menit să deschidă porțile Iadului, să-l lichideze pe Satana și să aducă Raiul pe pământ. Alexandru Pleșca întruchipează mai multe personaje, trece cu ușurință prin diferite ipostaze, exploatând la maximum rezervele de umor negru ale unui text ce aruncă în derizoriu metehnele conaționalilor. E bun în tot ce face, mobil, expresiv, convingător, cu un joc modern, distanțat ironic.

Ce a urmat a fost „un spectacol interzis persoanelor sub 18 ani”. Și asta pentru că „Scrisorile către Rita” ale lui Ștefan Caraman (un roman internautic, de fapt, publicat apoi la Editura Tracus Arte, sub pseudonimul Kaos Moon) nu cunosc niciun fel de interdicție, spun verde tot soiul de lucruri considerate, îndeobște, tabu, descriind pe larg, cu puzderie de detalii anatomice, isprăvile sexuale ale numitului Nic Labiș. Ștefan Caraman este cunoscut pentru faptul că-i place să scandalizeze simțul comun, aruncând în aer toate convențiile. El crede că „vulgaritatea e o chestiune de context”, cuvintele nefiind vulgare prin ele însele, și oferă drept exemplu pe Creangă cu „Povestea poveștilor”. În principiu are dreptate, în scris se poate orice, hârtia suportă, dar pe scenă, rostite, cuvintele au altă soartă. Înțeleg ce vrea Caraman în textul lui, știu că e la modă stilul franc, dezbrăcat, deșucheat, că există un gen de teatru al injuriei, mă rog, nu sufăr de pudibonderie, dar în artă prefer sugestia. Și cred că aici stă și marea putere a artei, care transportă sensurile (construind metafore), „mântuiește, și nu doar mântuiește cuvintele” (Blaga). În fine, „Scrisori către Rita” (născute din oboesală, din mintea unui om traversat de crize, după cum mărturisește chiar autorul) au fost

transpuse scenic la Teatrul „În Culise” din București de către regizorul Cristian Bajora, protagonist fiind Ștefan Nistor. Evident, e un spectacol underground, nu e mainstream, și nu e pentru vetuști, tombatere, sclifosiți, farisei, îmburgheziți, încuiați, spuneți-le cum vreți. Scopul lui e același cu al scrisului lui Ștefan Caraman: să ne spele de ipocrizie. Nic Labiș, cel care-i scrie în avalanșă epistole ingratei Rita, un marginal urmărit de neșansă, un *looser* în stare perpetuă de rut, e jucat de Ștefan Nistor. Actorul evoluează într-un mic spațiu (la Sala Studio) cu pereți tapetați de trofee, sutiene, bikini și nenumărate poze cu femei în poziții sexy. Prin umila încăpere trece, fantomatic, Rita, adică o jună nudă, dar pictată în întregime, o grațioasă mostră de *body painting* (nu știu cine e, nu scrie în program, așa-i trebuie dacă e doar o fantomă). Despre Ștefan Nistor pot să spun doar că s-a descurcat, dar nu prea mi s-a părut în largul lui, avea o crispare, ceva de neajutorat, dar poate așa trebuia dacă tot e vorba despre un ghinionist fără leac, care sfârșește prin a fi violat într-un gang. Asta era și poanta textului! Un gen de text pentru care eu n-am organ, ce să fac, asta-i situația! După atâta frustețe de limbaj și mizerabilisme, ceva mai senin a apărut recitalul intitulat „Fotografii cu clovni invizibili”, autor, Val Butnaru, interpretă, Ingrid Robu, regie, Alexandru Arion. Mă așteptam la ceva mai ludic, mai sprintar, dar, din păcate, a fost ceva ce nu se lega, searbăd, fără sare și piper. În ciuda eforturilor actriței, ceva nu se mișca, era flasc. Din categoria teatrului nonverbal, în Gală s-au prezentat două *one-man show-uri*, „Ce-ar fi dacă ar fi...”, autor și regizor, Ștefan Ruxandra, și „Cine n-ar niciun dor”, autor și regizor, Ilona Hrestic. Primul recital a fost inventiv, plăcut, alert, luminos, cu un interpret simpatic și talentat. Ștefan Ruxandra are prezență scenică agreabilă, plasticitate corporală, umor și delicatețe bine dozate. Astfel că și-a adjudecat Premiul pentru Cel mai bun *one-man show*. Ilona Hrestic ne-a propus un recital mai dificil, realizat cu mijloacele specifice teatrului de animație. Era evident efortul fizic pe care-l depunea actrița, concentrarea ei, ceea ce e de laudat, mai ales că și izbutea să transmită, în unele momente, ideea de geneză a creației, de chin al creatorului, de metamorfoză (vezi pupa devenită fluture, etc.). Ca punct de plecare, de inspirație ea a ales opera lui Brâncuși, din care se pot recunoaște Domnișoara Pogany și Muza adormită,

două dintre celebrele sale sculpturi. Ele figurează în spectacolul actriței, purtând diferite semnificații, în diferite situații, nu foarte clare întotdeauna. Oricum, ea ne-a oferit un exercițiu dificil de duranță scenică. Și am ajuns în ultima zi a acestei scurte gale. Cea care a deschis seria reprezentațiilor în concurs a fost Julia Prock-Schauer de la Compania de Teatru *Pygmalion*, Viena. Recitalul ei s-a intitulat „Die Gaunerin”, bazat pe monodrama „Pușlamaua de la etajul 13”, un text frumos și sensibil al dramaturgului Mircea M. Ionescu, pe care l-am văzut și anul trecut în Gală, în interpretarea Ancăi Sigartău. Spectacolul de la Viena e unul serios, solid, făcut cu aplicație, are o regie foarte interesantă, cu tentă expresionistă, ea fiind semnată de Geirun Țino, iar interpreta e talentată, jucându-și cu energie și mare dăruire partitura. Din păcate, spectacolul nu a avut subtitrare, pierzând mult prin aceasta, pentru că e vorba despre un recital bazat pe text, pe literatură dramatică. Una de certă calitate, transmițând idei, emoții. La sala Studio am văzut-o apoi pe tânăra Adriana Bordeanu (Teatrul „Pentru Puțini”, București), o actriță cu o nostimă mutrișoară, semănând cu Keira Knightley. Cu aplomb și dezinvoltură ea a interpretat o monodramă a Savianei Stănescu, „Infanta”, piesă postmodernă, intertextualistă. Cam stufoasă și alambicată, dar foarte ofertantă pentru o actriță, dându-i posibilitatea să interpreteze mai multe personaje, să treacă de la un registru dramatic la altul. Ceea ce i-a reușit, în bună parte, actriței, ea câștigând Premiul pentru Cel mai bun *one-woman show*.

Ultimul recital din Gală a fost susținut de Attila Harsányi de la Compania *Aradi Kamaraszínház*, Arad. Ultimul a fost și cel din tâi, pentru că Attila a luat toate premiile, începând cu cel acordat de juriul elevilor (Premiul „Ștefan Iordache”), cu acela conferit de juriul actorilor de la Teatrul „Bacovia”, și culminând cu Marele Premiu și Trofeul Galei STAR. Actorul maghiar a fost Hess din piesa Alinei Nelega „Decalogul după Hess”, un text excelent scris. Și jucat cu măiestrie de un actor matur, stăpân pe mijloacele sale de expresie. Regia lui Tapasztó Ernő a fost remarcabilă, găsind soluțiile cele mai nimerite pentru a pune în valoare toate calitățile interpretului, care a strălucit în rolul celebrului nazist cu mintea zdruncinată.

Recitalurile extraordinare

După superbul recital al sopranei Angela Gheorghiu, care a înnobilit cu prezența ei gala băcăuană, ridicând foarte sus ștacheta manifestării, a fost rândul a doi cunoscuți actori să evolueze pe scena de la „Bacovia”. Tania Popa, de la Naționalul bucureștean, a venit cu „Fata din curcubeu”, un spectacol semnat de Lia Bugnar. O adevărată încântare. Expresivă și dinamică, versatilă, actrița ne-a făcut să trăim intens fiecare clipă din recitalul ei. A fost dramatică și melodramatică, a făcut haz de necaz într-un chip înduioșător, și a interpretat minunat o mulțime de cântece rusești, cu patos, cu nostalgie, cu acea căldură proprie sufletului slav.

Sobru și elevat, fără artificii, a fost recitalul lui Emil Boroghină (Teatrul Național Craiova), „Lumea-ntreagă e o scenă și toți oamenii-s actori”. Am ascultat versuri din Eminescu, sonete de Shakespeare, prin fața ochilor ni s-au perindat celebrele personaje ale „divinului brit”, într-un tot rostit cu adâncă emoție sublimată de un melancolic (precum Jacques) Emil Boroghină, prezență caldă, elegantă.

În închiderea Galei, doi foarte tineri interpreți plini de talent și promisiuni de viitor strălucit în artă, Narcis Iustin Ianău și Eliza Drăgoi (de la Colegiul Național de Artă „George Apostu”, Bacău) ne-au purtat, avântați, cu prospețime și candoare, pe aripile muzicii.

Ediția a VIII-a a Galei (prezentată de inventivul și simpaticul actor Matei Bogdan, într-o dispoziție ludică permanentă, transpunându-se în pielea unor celebre personaje de teatru și film) a fost una cam săracuță, cu o atmosferă rarefiată. Excepție au făcut momentului inaugural, și alte, două-trei momente reușite. A durat puțin, bugetul fiind unul restrâns, și nici concurenții nu au dat năvală. Astfel că juriul, alcătuit din Adrienne Darvay Nagy (critic de teatru din Ungaria), Monica Andronescu (critic) și Mihaela Teleoacă (actriță) n-a avut o sarcină prea grea. Interesant a fost că opțiunile juratelor s-au întâlnit, la modul fericit, cu acelea ale celorlalte jurii, anul acesta fiind constituit și un juriu al

actorilor de la „Bacovia”. Deși, apropo de asta, eu cred că treaba actorilor este să joace, să fie prezenți pe scenă, să participe la competiții, nu să se autodistribuiască în roluri de jurați. Mai ales că la această ediție au fost cei mai mulți critici (și ei se ocupă, de regulă, cu judecățile de valoare), mai mulți decât concurenții.

Cu mari ambiții, printre invitați, la loc de cinste figura dramaturgul Fernando Arrabal (în program fiind înscris și un colocviu dedicat operei acestuia, dar celebrul scriitor nu a mai ajuns, din păcate, la Bacău) Gala a avut meritul principal că a existat. Se poate spune, așadar, bine că a fost! Decât o nedorită întrerupere, un loc gol (austeritatea asta financiară e pustiitoare rău), mai bine continui un proiect, chiar dacă nu-ți iese totul cum ai fi dorit. Vor fi, cu siguranță, alte ediții mai reușite, și poate că și băcăuanii vor ajunge în număr mai mare la teatru. Că doar pentru public sunt făcute festivalurile! (2013)

Gala și-a format un public al ei

Cea de-a noua ediție a *Galei Internaționale a Recitalurilor Dramatice (One-Man Show)* a început (vineri 4 aprilie) promițător. Cu un recital despre puterea transfiguratoare a artei și a iubirii. În sala mare a teatrului a evoluat Monica Mușat, într-o producție independentă, cu titlul „Iubire persană”. Adaptarea textului (după o idee de Vincent Paronnaud și Marjane Satrapi) este semnată de Diana Mihailopol, ea asigurând și regia. Actrița ne spune povestea unui muzician, total absorbit de arta sa, dar tânjind și după o dragoste adevărată, fiindcă e captiv într-o căsătorie convențională. Într-un târziu, va întâlni și fata care-i va stârni marea iubire, una neîmplinită însă. Nefericire, așadar, damnare, eros și thanatos, fiindcă tragica istorie ne este relatată de îngerul morții. Monica Mușat e o apariție stranie, înveșmântată în negru, are un machiaj sofisticat, vorbește ca duhul din sticlă, își folosește mâinile figurând diverse personaje în dialog (cred că era mai simplu să miște chiar două păpuși) și are expresivitate corporală, mobilitate scenică. Ceea ce nu-i de ajuns, fiindcă recitalul ei, asezonat

cu o frumoasă muzică (pe care am ascultat-o cu plăcere), nu a fost convingător. A urmat o altă tânără actriță, Katia Pascariu, care a jucat în Sala Studio. Ea s-a prezentat tot cu o producție independentă (din București), bazată pe textul „Copii răi” de Mihaela Michailov. Evident, când este vorba despre o piesă, un monolog în cazul nostru, a acestei autoare, avem de-a face cu genul de teatru angajat social, atacând probleme la ordinea zilei. Mihaela Michailov, ca și regizorii cu care colaborează, dar și actorii aleși pentru a-i interpreta scrierile, așa cum e și Katia Pascariu, se implică în diferite proiecte europene (făcând parte și din anumite rețele de activiști), militând pentru cauze bune și frumoase, pentru responsabilitate civică. În „Copii răi”, tema tratată este cea a violenței din mediul școlar. Pornind de la un caz real, o fetiță pedepsită prin legarea mâinilor, supusă agresiunii atât a profesoarei, cât și a colegilor, autoarea critică un întreg sistem de învățământ sclerosat, care nu educă în sens creativ, ci depersonalizează copiii, transformându-i în viitori adulți care se vor încolona, supuși, în turmă. Un sistem greoi, anacronic, repetitiv mecanic, îmbâcsit. În fine, lucruri, îndeobște știute a ceea ce numim drama învățământului autohton. Culmea este însă că și textul „Copii răi” suferă de didacticism, de un exces de demonstrație. Trecând peste acest neajuns, interpretarea Katiei Pascariu a fost una credibilă. Actrița, bine pusă în valoare de regia lui Alex Mihăescu, e sigură pe ea, mizând pe un cuceritor firesc. Ea joacă expresiv o fetiță de 11 ani, dar și o profesoară pedantă, intră în dialog cu publicul, e dezinvoltă, deosebit de empatică.

Ziua a doua a Galei a adus în fața publicului, mai numeros decât la alte ediții, semn bun, tot două concurente. Ca să vedem „Jurnalul fericirii”, după Nicolae Steinhardt și alte texte, mărturii din închisorile comuniste, am fost supuși, noi, spectatorii, unor rigori specifice. Am primit ecuson de vizitator, am trecut prin filtru, controlați de un gardian, apoi ne-am așezat pe scaunele amplasate chiar pe scenă, în imediata apropiere a spațiului de joc. Care era foarte încărcat de decor, urmărind senzația de verosimil extrem, cu sârmă ghimpată, celulă cu paturi etajate, și niște dușuri montate în planul secund, ce vor funcționa, chiar, într-o secvență. Cea care s-a transpus în personajul unei deținute pe motive

politice este Veronica Păpușă, de la Teatrul Dramatic „Fani Tardini” din Galați. O actriță de vârstă matură, vizibil emoționată, prea emoționată însă, copleșită de partitură, așa încât nici n-am prea auzit-o, de cele mai multe ori, cu excepția unui moment (sau două) în care a țipat. Chestiunea este că nu am înțeles mai nimic dintr-un scenariu teribil de confuz, descusut, dezlânat, nici urmă din paginile acelea superbe din Steinhardt, din iluminarea, din paradoxul fericirii aflate în suferință, în credință. Adaptarea, total neinspirată a textelor, a fost făcută de Eugen Făt, regizorul (și ilustratorul muzical) al acestei montări. La care se văd eforturile, greul travaliu, dar, din păcate, fătul e anemic, pricăjit.

După sumbra și mai ales încâlcita istorie din iadul închisorilor comuniste, trăită de o biată femeie nevinovată, am asistat la o altă dramă, de o altă natură. Am fost, preț de o oră și ceva, martorii suferințelor și coborâșurilor din viața celei supranumite „vrăbiuța”, „la môme Piaf”. O viață spectaculoasă, dăruită scenei, muzicii, dar și dragostei. Cu clipe intense, de extaz sau de infern. S-a încumetat să o întruchipeze pe „Edith - femeia care a iubit”, Irena Boclinca. Ea vine de la Chișinău și a evoluat într-o producție independentă, pe un scenariu construit de Nelly Cozaru, care este și regizoarea show-ului. Scenariul e bine făcut, povestea foamei de dragoste a lui Edith e bine spusă, fluent, atractiv. Iar Irena Boclinca nu-i lipsită de calități. Are temperament dramatic și se dăruiește total fascinantei personaje. Ca statură e apropiată de Edith, e mignonă, dar, vai, vocea, nu mă refer la cântat, căci nu i se cerea asta, ci la vorbit, nu o prea ascultă. Nu are un timbru plăcut, modulații, e o voce cu multe acute scăpate aiurea. M-am bucurat cu adevărat doar în acele clipe în care am reascultat-o (în înregistrări) pe inegalabila Edith. Și când i-am revăzut, în proiecțiile video, micuțul chip cu expresie tragică.

În cea dintâi seară a Galei, primul recital extraordinar a fost cel al Maiei Morgenstern. Interpretând tot o cântăreață. De fapt, am revăzut un recital de zile mari, pe care-l știam de un bun număr de ani, premiera sa având loc în 1993, când minunata actriță a luat premiul UNITER pentru creația sa din Lola Blau. Numai o actriță de forță Maiei Morgenstern știe să fructifice atât de frumos și de inteligent handicapul trecerii timpului, cu o superbă detașare și au-

toironie, mi-am zis, urmărindu-i recitalul. În „Astă seară: Lola Blau”, tragicomedia lui Georg Kreisler despre destinul unei cântărețe de cabaret evreice din Viena, expulzată în timpul războiului, și care ajunge celebră apoi în America, Maia e strălucitoare și năucitoare. Impresionantă prin versatilitate, precizia și finețea nuanțelor, prin simțul exactei măsuri, ea a oferit un regal actoricesc.

Premieră în Gală

Vârciorova. Carantină, o jucărea marca Dabija

De o vreme, regizorul Alexandru Dabija tot scotocește în lada cu basme și povești, aducându-le pe scenă ca să le încerce puterea de a ne vorbi despre vremurile de acum și despre metehnele omenești dintotdeauna. L-a recitat astfel pe hâtrul moldovean Ion Creangă, apoi și-a extins explorările înspre zona teatrului popular și a începuturilor dramaturgiei originale, așa cum a făcut, recent, când a zăbovit asupra lui Matei Millo și Vasile Alecsandri în spectacolul de la Teatrul „Bacovia”, *Vârciorova. Carantină*. E o „jucărea”, zice regizorul, cu modestie jucată, mucalit, precum humuleșteanu, dar e una serioasă, cu tristețe veselă. Subtitlul năstrușnicului spectacol sună așa: „o prostie mare cu cântece răgușite și coruri zbierate, de Matei Millo și Vasile Alecsandri, prelucrate și mai prostește de Cătălin Ștefănescu, cu ajutorul substanțial al lui Doru Mareș”. Tandemul a funcționat de minune, ieșind un scenariu isteț, sprinten, cu mixaje hαιοase, în spirit postmodernist. Cred că, lucrând la el, cei doi au petrecut zile frumoase, făcând un mare haz. Și au dat mai departe, au împărțit („șeruit”, cum se spune astăzi) distracția cu noi, spectatorii, care am degustat cu multă plăcere zicerile textului, ne-am amuzat copios, dar am și căzut pe gânduri, pentru că sunt multe trimiteri la actualitate acolo. Iar asta nu-i de natură să ne încânte, din moment ce viața noastră e așa cum știm noi că e. Ascultăm versurile și muzica Adei Milea, care a compus, cu marele ei talent, niște cântecele pe care îți vine să le fredonezi și tu imediat, și ba ne veselim, nevoie mare, ba ne întristăm. Căci recunoaștem acolo

mulțime de daraveli, coțcării, tranzacționism, învârteli, oportu-
nism, șmecherie, lichelism, manipulări, parvenitism, simulacrul
de democrație, etc. Subiectul e simplu, niște cucoane, în frunte cu
patru Chirițe (nostimă multiplicare, cu schepsis, astfel că Guliță
va vorbi despre „mamele mele”) se întorc din cele străinătățuri,
de la Paris, Londra, Hamburg, și cum pe acolo băntuie niște pre-
supuse boli, ele sunt oprite, în carantină, în gara Vârciorova. Și
de aici începe o întreagă tevatură, cucoanele fac scandal, tărașoi,
și vor să evadeze. Și toată lumea fierbe, agitația e enormă. Doctor-
rul (Bogdan Buzdugan), Chirițele (Florina Găzdaru, Daniela
Vrânceanu, Alina Simionescu, Corina Goranda, Adelaida
Perjoiu, ultima o joacă și pe Luluța), O babă cu pensie (Simona
Nica), o Afinoaie (Eliza Noemi Judeu), Un Călător (Ștefan Ale-
xiu), Guliță Anarhistul (Ștefan Ionescu), Un Flintic, Un Soldat
(Dumitru Rusu, Bogdan Matei) intră într-o sarabandă nebună.
Toată distribuția e foarte bună, admirabilă, omogenă, cu o teribilă
poftă de joc, o vervă contaminantă. Și, la toate trăsăunile care se
petrec în scenă, vin comentariile de un haz nebun ale unui perso-
naj bizar, care stă într-o cutie de televizor, Șcubufloaie (un soi de
rezoneur cârtitor, cinic, de bufon care spune adevărul), întruchi-
pat de Firuța Apetrei, într-o compoziție de un comic savuros,
care-i aduce aplauze la scenă deschisă. Dar aplauzele însoțesc
întreg spectacolul lui Alexandru Dabija, un *magister ludi* care a
orchestrat simplu și savant, totodată, acest carnaval balcanic.
Inteligent, ironic, viu, actual *Vârciorova*. *Carantină* arată bine,
grație scenografiei Cristinei Ciobanu, spectacolul fiind o reușită
deplină a realizatorilor.

În dimineața de duminică au fost recitalurile extraordinare ale
lui Eric Țuțuianu și Cristian George-Ioan și recitalul de dans irlan-
dez al lui Ștefan Orheanu, pe care, din păcate, nu le-am putut vedea,
dar am auzit că s-au bucurat de mult succes la public. Și după-
amiaza a fost una darnică, fiindcă am urmărit alte două evoluții
interesante în concurs. Prima a fost cea a ieșeanului Emanuel Flo-
rentin, cu spectacolul (o producție independentă) de pantomimă și
teatru-dans *Fall*, inspirat din povestea reală a interpretului. Emanu-
el Florentin, actor la Teatrul pentru Copii și Tineret „Luceafărul”
din Iași, a suferit un grav accident înaintea unei premiere, a căzut în

scenă de la o înălțime de patru metri, rupându-și picioarele. În spectacolul regizat de Alice Ioana Șfaițer (care semnează și scenariul, și coregrafia), sunt doar câteva frânturi vorbite, doar atât cât să înțelegem ce s-a întâmplat. În rest, doar gesturile, mimica, mișcărilor interpretului vorbesc despre tragicul accident și urmările sale. Foarte expresiv, emoționant. Emanuel Florentin a fost protagonistul unui show lucrat cu talent și sensibilitate. Iar mesajul său, când trimite în sală baloane albe, pe primul lansat fiind inscripționat cuvântul *speranță*, este unul mărturisind generozitate, delicatețe și noblețe sufletească. Venind de la un om puternic și un artist autentic, pasionat de arta sa, de dragul căreia a luptat, a sublimat suferința, și a învins. Iar spectatorii, cucerțiți, emoționați, l-au aplaudat îndelung.

A urmat, în Sala Studio, un recital deconectant, plin de umor. Interpretul celor două texte, *Colateral*, *Oedip*, ale dramaturgului Mihai Ignat, este din Satu Mare și se numește Cristian Iorga. Recitalul său este produs de Laura Moldovan (care asigură și regia), în colaborare cu Asociația Culturală Transfestsilvania Theatrum, Satu Mare. Texte bine scrise, cu profesionalism, cu personaje și situații comice abil construite și poante de efect. Cu minimum de mijloace, singur pe scenă, dar sigur pe el, mobilat interior, vivace, simpatic, Cristian Iorga a creionat convingător două hilare personaje.

Seara s-a încheiat cu recitalul extraordinar *Freak Show*, protagonist, Florin Piersic jr. Într-un veritabil tur de forță de histriionism de bună factură, actorul figurează nu mai puțin de 13 personaje extrem de diferite. Și sucite, extravagante, de la un miliardar, un profesor, un muncitor de pe șantier, la o femeie de serviciu de la Operă și un homeless, etc. Experimentat în genul acesta de show-uri, pe care le joacă de mult în locuri neconvenționale, uneori, ca în cazul de față, scriindu-și singur textele, Florin Piersic jr. are ce spune și se descurcă excelent, intrând, rapid, cameleonic, în pielea unor ciudați. Se vede că îi place genul, e în largul său surprinzând, cu precizie, în doar câteva trăsături și tușe atent plasate, specificul unui personaj. Actorul are o ironie și o autoironie bine dozate, e carismatic, cu priză la public, deși i-am auzit pe unii zicând că li s-a părut cam lung recitalul. De gustibus...

Lari Georgescu ne-a aruncat într-un spațiu locuit de fantasmе. Actorul s-a prezentat în concurs cu „Poezia visului” (producție Unteatru, București), un spectacol realizat de Miriam Răducanu, pornind de la câteva poeme ale lui Emil Botta. Elaborat atent, construit rotund, armonios. Pe un fond muzical superb, un *Trio pentru pian, vioară și violoncel* de Franz Shubert, într-un decor alb-alb (scenografia: Vladimir Turturică), vedem un tânăr care, cu mișcări prelungi și domoale, încearcă să se elibereze din mrejele lui Morfeu. Dar el rămâne captiv în starea onirică, bântuit de fantasmagorii, de dulci himere cu iele năzdrăvane, cu pădurențele „ademenite de zefir aprilin”. Dar și alte vedenii îl împresoară, părându-i-se că aude Bocetul lui Ioan Vodă, armanul. În fine, e de spus că Lari Georgescu rostește frumos, limpede versurile, ca într-o stare de transă, și de aceea el poate părea monocord, dar aici nu e altceva decât un tribut adus lui Emil Botta, ușor de înțeles pentru cei care și-l amintesc pe marele actor, atât de special. Remarcabilă este și expresivitate corporală a lui Lari Georgescu, șlefuită și bine pusă în valoare de experimentata Miriam Răducanu. Memorabil este felul în care actorul spune, de două ori în recitalul său, „Spiridușul visului”, în care este cuprinsă esența sensibilului recital. Un spectacol de stare, de reverie, de plutire onirică, în sfârșit, un gen pentru care trebuie să ai organ, altminteri nu-l prizezi.

După atâta poezie am picat în cea mai ternă proză. Era să zic neagră, pentru că eroina recitalului urmărit la Sala Studio era îmbrăcată în negru, văduvă fiind. Așadar, „Cinci ore cu Mario” și peste două ore cu Florina Gleznea (de la Unteatru, București). Tern, prozaic a fost spectacolul, pentru că nu așa este și romanul lui Miguel Delibes (al cărui stil umoristic e savuros), după care a fost conceput scenariul. De fapt, nu știu cine a făcut adaptarea textului pentru scenă, dar ea este profund neinspirată, dezlănată, greoaie, iar decupajul regizoral este ca și inexistent. Spectacolul nu are ritm, trenează și dă impresia că nu se mai sfârșește. Și asta deși interpreta, Florina Gleznea, are datele personajului, e talentată, are prezență scenică, voce bună, dar e prost condusă. Păcat, pentru că monologul unei soții la căpătâiul soțului decedat, când

ea își varsă toate frustrările, și nu mai conținește cu reproșurile, vorbind cu răposatul de parcă ar fi fost viu, e foarte interesant și teatral, conținând o mulțime de noduri conflictuale, de situații și observații interesante. Și cu o apreciabilă doză de umor. Pentru că în romanul lui Delibes este vorba despre o dramă conjugală, despre ipocrizie și nepotrivirile dintre soți, care împing la nefericire. Ea este o mic burgheză conformistă, rigidă, plată, fără imaginație, plină de prejudecăți, inclusiv cele ținând de clasa socială, pe când soțul, defunctul Mario, a fost profesor, scriitor, un spirit deschis, om de stânga, cu vederi progresiste. În „Cinci ore cu Mario” inadecvarea (adaptării, interpretării) a fost evidentă. Culmea este că, la un moment dat, până și actrița părea excedată de un pomelnic ce nu se mai termina. Nu mai spun de noi, spectatorii... Păcat de atâta muncă, fiindcă nu e ușor să reții atâta pogon de text și să stai de una singură atâta timp în scenă.

Nici recitalul extraordinar al lui Nick Mancuso (din seara aceleiași zile) nu mi s-a părut ...extraordinar. Actorul canadian, cunoscut din câteva filme hollywoodiene, este o personalitate plurivalentă, scriind poezie, proză, teatru, eseuri, activând și ca profesor de teatru, etc. El a adus pe scenă, în monologul „Moartea lui Socrate” (după Platon), un text care-i aparține, siguranța de sine, dezinvoltura tipic americănească a unui actor de peste Ocean. Complet relaxat, îmbrăcat în haine obișnuite, contemporaneizând (și nu numai prin asta) textul antic, Nick Mancuso joacă în fața scenei, cu luminile aprinse în sală, pentru a șterge distanța dintre el și public. Pe care vrea să-l implice în acțiune, dialogând în permanență cu el. Așa cum dialoghează cu unul dintre judecători, Meletos, căruia i se adresează direct. Nu o mai lungesc mult, pentru că spectacolul nu a fost titrat, iar Mancuso a citit pur și simplu textul, de la un moment dat, dând o probă de elocință lecturată, în fine, chestiuni care nu aveau de ce să te entuziasmeze.

Și am ajuns în ziua a cincea, ultima. În care am văzut un recital susținut de Andrei Moșoi (Producător: „Russian Stage” Berlin). Ceea ce a adus el în concurs a fost interesant ca temă, fiind vorba despre o dramatizare după Yukio Mishima, după scrierile acestuia cu caracter autobiografic. Dar show-ul „Confesiuni-

le unei măști”, în regia Innei Sokolova-Gordon, a fost sub așteptări. Andrei Moșoi a început foarte de sus, părând grăbit, precipitat, astfel că spectacolul nu a avut un crescendo normal. A avut text mult (toată povestea lui Mishima, cu descoperirea și acceptarea diferenței de identitate sexuală, cultul eroilor, al vieții spartane, concepția radicală despre onoare, despre moarte, sinucidere, mă rog, cine l-a citit pe scriitorul japonez înțelegea câte ceva), și a depus un considerabil efort în scenă. Cu o bună condiție fizică, dar cu o dicție precară, Andrei Moșoi și-a demonstrat și aptitudinile de gimnast, de acrobat, dar multe dintre acțiunile sale scenice erau de-o grație pură, la fel și efectele scilicite, făcute pentru a lua ochii. În concluzie, multă vânzoleală pentru un rezultat minor.

Ultimul recital din concurs a fost al Florinei Găzdaru, și s-a intitulat „Eu, mama și bunica” (producție independentă, Bacău), adaptare a unui text după Krzysztof Bizio, făcută de Firuța Apetrei, care a semnat și regia. Amândouă au făcut treabă bună, și recitalul s-a bucurat de succes la public, pe drept cuvânt. Florina Găzdaru a interpretat trei femei din generații diferite, din aceeași familie, mamă, fiică și bunică, izbutind să individualizeze expresiv, credibil, și cu o doză de umor, pe fiecare dintre acestea. Florina Găzdaru a umplut scena prin aplomb, vivacitate, truculență, prin jocul ei policrom și atașant. M-am bucurat văzând evoluția ei, așa cum m-am bucurat că în Gală a fost prezentat ca recital extraordinar „Călin (povestea modernă)”, cu Eliza Noemi Judeu.

Iată și palmaresul actualei ediții (cu un juriu avându-i în componență pe Nick Mancuso, Alexander Hausvater, Valentin Nicolau): Marele Premiu- Katia Pascariu, Cel mai bun one-man show - Cristian Iorga, Cel mai bun one-woman show - Irena Boclinc a. Premiul *Dinu Apetrei* (acordat de actorii Teatrului *Bacovia*) a fost câștigat de Florina Găzdaru. Dar principalul câștig al manifestării a fost câștigarea publicului (mai ezitant, la începuturile Galei, de acum nouă ani), care a fost numeros și foarte participativ. La a noua ediție, pot să afirm că această Gală chiar și-a format un public al ei, l-a crescut, l-a educat, și când spun asta mă refer la liceenii care au fost cooptați în desfășurarea evenimentului. Și care au alcătuit chiar un juriu al lor, care acordă

Premiul *Ștefan Iordache*. Bună a fost și selecția concurenților, de apreciat este și ideea unui Colocviu de dramaturgie și, mai ales, a Concursului de Dramaturgie-Monodramă) din juriu au făcut parte Valentin Nicolau, Radu Macrinici, Doru Mareș). Câștigător al acestei prime ediții a fost Mircea M. Ionescu. Prezentatorii Galei au fost simpatici, mai cu seamă Bogdan Matei (imaginativ și haios cu *happening-urile lui*), așa că, în total, a fost o ediție izbită. (2014)

Gală cu o nouă denumire și un patronim - Festivalul Internațional al Recitalurilor Dramatice „Valentin Silvestru”

Dintru început, cel mai bun lucru pe care-l pot spune este acela că o manifestare teatrală, organizată de Teatrul Municipal *Bacovia* și Primăria Municipiului Bacău, care pune orașul nostru în rândul aceluia care au festivaluri importante, a continuat. Fără stele pe asfalt și foc de artificii, de data aceasta. Și cu un alt nume, deși își reclamă o tradiție. Așadar, „Gala Recitalurilor Dramatice”, inițiată în 1972 de câțiva factori importanți de la acea oră, printre care, în primul rând, revista de cultură „Ateneu”, după ce a trecut printr-o schimbare la față după anii '90, devenind Gala Star, acum se intitulă Festivalul Internațional al Recitalurilor Dramatice „Valentin Silvestru”. Mă rog, dacă tot numărăm de la început, vorbind de cea de-a 22-a ediție, mi se părea mai potrivit să păstrăm denumirea inițială, fără să ne mai complicăm. E drept, sunt niște noutăți, internaționalizarea și diversificarea ofertei spectaculare, prin includerea unor noi secțiuni, dar esența rămâne aceeași - un actor, un performer, mai nou, într-o reprezentație care-l pune, la singular (în timp ce arta teatrală este una colectivă) în valoare. Cu atât mai mult, dacă este o gală a recitalurilor actoricești, parcă era mai nimerit să poarte numele unui mare actor care a excelat în acest gen. De ce nu?, Emil Botta, care era și de prin părțile locului, de la Adjud, aproape de Bacău, și care a participat la a doua ediție, din 1973, luând Premiul criticii. Dar, dincolo de chestiunile de formă, de ambițiile și nevoia

de înnoire, firești și ele, că doar lumea nu stă în loc, faptul că la Bacău există o astfel de întâlnire teatrală, cu un specific, o identitate ale ei, este foarte important. Cu drept deplin la instituționalizare și permanență. Revenind la actuala ediție, ea a avut, după cum am spus deja, o ofertă bogată, generoasă, diversificată, fiind concepută pe cinci secțiuni: monodramă, teatru-dans și pantomimă, improvizatie/ stand-up comedy, animație, visual și digital art, ceea ce sună bine, modern, updatat și cât se poate de atrăgător pentru public, fiind de unde alege, potrivit celor mai diferite gusturi.

Ceea ce am apreciat la actuala ediție a fost selecția recitalurilor, care a respectat criteriul valoric, deși a mai avut unele scăpări, puține, e drept, dar aici e vorba și de o chestiune de gust, de subiectivitate. Nicio alegere și nicio premiere nu va mulțumi pe toată lumea, și e normal să fie așa. Cert este că juriul de preselecție, alcătuit din Anca Sigartău și Doru Mareș a lucrat serios, avizat, profesionist, astfel că am văzut, și asta e semnificativ, recitaluri gândite rotund, unitar, ca un spectacol (chiar dacă unele au fost mai modeste valoric), și nu simple însăilări, nivelul general al Festivalului fiind unul remarcabil. Un câștig notabil a fost acela că mai toate recitalurile din concurs au avut regizori, ceea ce le-a asigurat coerență și viziune de ansamblu.

Voi trece acum în revistă, temerarii participanți (căci arta recitalului nu este una ușoară) la festivalul băcăuan. Care, anul acesta, au fost în număr foarte mare, nu mai puțin de douăzeci și patru de concurenți fiind atrași de miza mare a unui concurs dotat cu premii substanțiale, de mii de euro.

Startul competiției

În prima zi am văzut o tânără actriță de la Teatrul *Bacovia*, Adina Iftime, care a prezentat un recital intitulat *Cabiniera*, o adaptare după Irina Muhanetova, în regia Simonei Baicu. Această, fiind coregrafă de profesie, a inserat câteva elemente de dans în evoluția interpretei, care nu au ajutat-o însă prea mult pe aceasta. În rolul unei cabinere bovarice, visând gloria scenei și urând-o

de moarte pe actrița în umbra căreia trăiește, și care, culmea!, i-a furat și soțul, actrița e mai curând stângace, neconvingătoare. Și cu multe accente melo. Mai ales când partitura (în momentele ei de iluzie, când se imaginează jucând personaje celebre) îi cere să fie Catarina, cunoscuta scorpie a lui Shakespeare sau „pescărușul” Nina Zarecinaia, inexperiența actriței e vizibilă, deși încercarea ei este una meritorie. A urmat, în Sala Studio, recitalul susținut de Dragoș Huluba (Teatrul *Arca* al Fundației Culturale ParteR și *Arcub*) cu *Nu, mulțumesc*, după Rodrigo Garcia, în regia lui Victor Scoradeț. Care a mai umblat la text, aducându-l la zi prin acide trimiteri la imediata realitate. Clovnul de la McDonald, din cunoscuta piesă a insurgentului dramaturg argentinian, foarte reactiv la adresa hidrei capitaliste a consumismului, este foarte atașant în interpretarea dinamică, expresivă a actorului, care a captat atenția publicului. Am evoluat apoi, pe scena mare a teatrului, pe Inna Andriucă (Teatrul Municipal Baia Mare) într-o partitură complexă, dificilă. Ea s-a transpus, extrem de convingător, în mai multe personaje din monodrama *Albastru, Galben, Roșu*, al cărei autor este Radu Macrinici, semnatar și al regiei recitalului. Un text interesant, răscolitor, despre istoria noastră recentă. Actrița întruchipează trei personaje (un sinistru torționar, pe soția și fiica acestuia) diferențiindu-le în mod nuanțat, cu o deplină și matură stăpânire a mijloacelor de expresie teatrală. Un lucru serios, bine lucrat, o prezență notabilă în Festival. În finalul primei zile a fost programat un spectacol non-verbal, de mișcare, *Requiem Pandora* (producție independentă, București, scenariu și regie: Alexandru Amatis Chifu) a cărei protagonistă a fost Alina Radu. O arătoasă și plină de grație gimnastă (multiplă campioană, aflăm din caietul-program, la gimnastică aerobică, continuându-și acum studiile la UNATC), care a susținut cu brio un spectacol tensionat dramatic, energetic decupat, alternând stări antagonice. Și prima zi, dominată de interprete, s-a încheiat.

Ziua a doua

De data aceasta, raportul s-a inversat, căci am văzut trei băieți și o singură fată. Începutul l-a făcut Dan Andrei (Asociația Culturală *Da Pitești*), care s-a încumetat să atace *Însemnările*

unii nebun după N.V. Gogol (acest *după* a devenit o agasantă permanență în teatru, la ora actuală). Regia îi aparține lui Alexandru Nagy. După ce am văzut câțiva memorabili Poprișcini (ultimul fiind Marius Manole, venit, *off concours*, chiar la Gala STAR, cum se numea manifestarea băcăuană în anii trecuți) pot să spun că am apreciat curajul concurentului. Dan Andrei încearcă o altă cheie pentru celebrul text și face eforturi apreciabile de a-l aduce în chip convingător pe scenă, dar rezultatul nu e pe măsura intențiilor și eforturilor. Actorul, cu o înfățișare foarte sănătoasă, de bărbat puternic, și chipeș pe deasupra, interpretează un fel de nebun „calculat”, distant (în poză teatrală, cum de altfel își și începe actorul, din hol, recitalul), aseptice, care nu te impresionează.

Cu Ștefan Huluba (Asociația Jamais Vu, București) ne-am distrat și nu prea. Actorul ne-a propus un joc interactiv, botezat ... *ISH*, pe care și l-a imaginat chiar el însuși. Adică un show care se folosește de improvizație, capitol la care Huluba stă foarte bine. Show-ul este detectivistice, deci te poate prinde, mai ales la început, pentru că sună tentant ce-ți propune, dar mai apoi lucrurile se cam repetă și acțiunea trenează. Dar actorul este absolut extraordinar prin inventivitatea lingvistică, având și mult farmec personal. Pe mine m-a pierdut însă în partea a doua a show-ului său, foarte aplaudat însă de adolescenții din sală, cărora actorul le este foarte simpatic și apropiat, el fiind unul dintre animatorii unui cunoscut festival de teatru al liceenilor

După atâta râs gratuit, a urmat un recital care te cam întorcea pe dos. El a fost susținut de Ovidiu Ivan, care și-a ales un text după dramaturgul francez B.M. Koltès, *Noaptea dinaintea pădurilor* (producție independentă, Iași, regia Cristi Avram). Dramaturgul, un marginal care a trăit periculos și s-a stins la tinerețe (viața e ceva inutil, spunea el), a practicat un teatru al revoltei extreme, vorbind despre înstrăinarea de societate și de sine, de lipsa de comunicare, de absurdul existenței. Singurătatea extremă, frigul existențial, sentimentul acut de a fi exilat în această lume, așteptarea sumbră, frica, hăituiala, primejdia, iminența morții, toate acestea se simt aproape fizic în interpretarea actorului. Un monolog cutremurător, care-i dă prilejul lui Ovidiu Ivan

să-și demonstreze talentul, forța și intensitatea acestuia. O altă frumoasă demonstrație de talent a făcut Iloana Brezoianu (Godot Cafe-Teatru, București). Ea a fost, timp de o oră și ceva *Fata din curcubeu* (text și regie Lia Bugnar). Evoluând pe muchie de tragi-comedie, cu inima în palmă, fragilă, vulnerabilă și puternică, în același timp, actrița a întruchipat cu vie emoție, transmisă instant publicului un personaj complex, *minable*, care stârnește milă, dezaprobare, transformate apoi în compasiune. Iloana Brezoianu știe să povestească, să cânte, știe să țină publicul în mână, având extraordinarul atuu al unei cotropitoare naturalețe. De altfel, tânăra actriță a cucerit pe toată lumea, câștigând, la Bacău, Marele Premiu, împărțit cu actrița totală care este Ofelia Popii.

Ziua a treia

De la Teatrul M. Eminescu din Botoșani s-a prezentat în Festival Mihai Donțu, cu o tristă poveste despre declinul unui dansator (*Balerinul turbat* după D. Panfilov, în regia actorului și a Victoriei Bucun). Un interpret sensibil, cu un recital în care doar am întrezărit momente frumoase, dar care, pe ansamblu, nu a fost o reușită. Ceva nefast a plutit în aer. Nu m-a convins nici recitalul Mihaelei Șerban (Godot Cafe-Teatru). „Sub geana mării” după A.P. Cehov s-a dorit un spectacol de teatru-dans după monologurile câtorva celebre eroine cehoviene. Despre pudurile de dragoste și podurile construite de iubire. N-am înțeles legătura dintre personajele cehoviene și dansurile orientale, de cadână, propuse de actriță și nici reinterpretările acesteia, uneori răstite, agresive (mai cu seamă în cazul Arkadinei). Seara, am fost convocați la „Ultima conferință de presă” a lui Vivien Leigh, după Marcy Lafferty (Teatrul Excelsior, București). Un one-woman show al Lamiei Beligan, în regia Liliane Ceterchi. Cum era vorba despre o actriță și un personaj care m-au fascinat, și nu numai pe mine, britanica „din aer și foc”, cu frumusețea ei de porțelan, cu sfâșietoarea și deliranta ei viață înfierbântând mintea, imaginația multora, am avut multe așteptări. Dar, deși Lamia Beligan a declarat că o simte în ea pe Vivien, n-am văzut decât un recital narativ, ilustrativ, cam desuet. Noroc că m-a scos din toropeală Ofelia Popii (Teatrul Radu Stanca Sibiu). I-am revăzut poveștile

din *Felii*, text și regie Lia Bugnar, cu aceeași încântare ca prima oară. Cameleonică, sigură pe toate mijloacele de expresie, cu o interpretare nuanțată, intens vibrată, cu note incandescente, trecând uimitor de repede și ușor de la un monolog la altul, actrița și-a fermecat publicul intrând în pielea mai multor femei, extrem de diferite, legate de un singur bărbat, acum defunct. Actrița, care deține și Premiul UNITER pe 2011 pentru acest rol, și-a adjudecat și de astă dată Marele Premiu.

Ziua a patra

Un actor băcăuan a deschis penultima zi a concursului, băcăuanii având o foarte bună prezență la această ediție. Valentin Braniște ne-a făcut părtași la sordidele aventuri londoneze ale unui playboy autohton. *London escort* (producție independentă, Bacău, text și regie Vali Bolat) este povestea unui emigrant român care se pierde pe sine „închinându-se la lira sterlină”, cum bine se zice în caietul-program. Actorul, care e și autorul textului (folosind un pseudonim) îl pune adecvat în valoare printr-o interpretare realist crudă. Poate ușor exagerată pe alocuri, cumva contorsionată. După acest text amar rău de tot, care-ți lasă un gust neplăcut, frunțile ni s-au descrețit și am râs cu poftă la recitalul *Infantilități* (după Raymond Cousse, regia Tapasztó Erno). Protagonistul, Lung Laszlo Zsolt (Compania Aradi Kamaraszinhaz), a fost „foarte superb” (i-am împrumutat hazoasa expresie pe care a folosit-o în cuvântul de mulțumire de la decernarea premiilor, spunând că așa s-a simțit la Bacău). În savuroasa lui interpretare, puberul dolofan care dă glas la tot soiul de „infantilități” pline de tâlc, multe dintre ele neliniștitoare, dezarmant de naiv, sincer, autentic, ne-a cucerit fără drept de apel. Drept pentru care actorul a plecat acasă cu *Premiul pentru creație masculină*.

Din recitalul Geaninei Alecsoaie (Teatrul Municipal Baco-
via) ceea ce am reținut cu plăcere a fost doar muzica (Cristina Hudici). Acesta a sunat bine, nu și textul *Ce doriți?* după Bartlett Sher (un text ironic, inteligent) pe care actrița l-a spus alb, aton, fără nicio modulație. Ne-am mai dezmorțit după asta privind un înfocat spectacol de flamenco cu Inhof Katalin (La Kati Cuadro Flamenco, Ungaria, Uniunea Teatrelor Minoritare din Ungaria și

Aradi Kamaraszinhaz). *Guernica 80- Tot întregul s-a spart* (regia Tapaszto Erno) e un scenariu despre ororile războiului, despre experiențele tragice traversate de o simplă femeie, Inhof Katalin și formația ei de muzicieni traducând toate acestea prin plasticitatea, învolburarea pățimașă a dansului și prin sonoritățile aspre, guturale, răscolitoare.

Ziua a cincea

Alte crize, de astă dată provocate de amor, s-au bulucit peste noi ascultând înșiruirea de pățanii grotești din *Dragostele unui fante* (după Mihaela Mihai, regia Andrei Mihalache) „Suferindul” a fost Nicolae Vicol (Teatrul I.D. Sârbu, Petroșani), cu o prestație modestă, oarecare, redundantă. Ba chiar și cu niscaiva bâlbe. O noutate în festivalul băcăuan a fost show-ul multimedia marca personală a regizoarei Carmen Lidia Vidu *Eu, o casă de păpuși*, după Henrik Ibsen. Aura Călărașu (Teatrul Odeon & Asociația Română pentru Promovarea Artelor Spectacolului) este o Nora foarte originală, cu o interpretare de puternic impact emoțional. Emoție amplificată de mișcare, de muzică și impresionante efecte vizuale. După acest festin imagistic am văzut un recital realizat cu economie de mijloace, dar bine „căptușit” actoricește. Cătălin Babliuc (Casa Artelor, București) este în mare formă în acest moment, făcând roluri importante pe scenele bucureștene. El și-a ales un text scris de colegi de generație, Conrad Mericoffer și Mihaela Ularu, intitulat *Box FM*, regia fiind asigurată de Radu Iacoban. În rolul unui DJ de radio (care lucrează la domiciliu), David, pe numele lui, care conversează, între două piese, cu diverși ascultători și ascultătoare, Cătălin Babliuc traversează diverse stări, trăiri, iritări, mirări, îngândurări, etc. Civismul personajului, unul de fațadă, care-i ascunde singurătatea și vulnerabilitatea, se topește într-un final, în care nevoia de comunicare sinceră, reală, nevoia de dragoste ies la suprafață. Cătălin Babliuc, direct, firesc și dezinvolt, sigur pe el, a câștigat Premiul onorific „Ștefan Iordache”. Premiu acordat de juriul elevilor din liceele băcăuane, adolescenți pasionați de teatru pe care actorul i-a încântat cu jocul său modern, lipsit de artificii. Foarte *fresh*, de o feminitate jucăușă, sprintară și autoironică a fost Nicoleta

Lefter în monologul *Aleargă*, după Ana Maria Sandu, regia Silvia Călin (Producție Working Art Space and Production, București). Actrița a alergat prin sală, a intrat în dialog cu spectatorii, fiind caldă, simpatică, dezvăluind, cu sensibilitate și simplitate, frânturi din existența unei femei singure în căutarea fericirii, a echilibrului sufletesc. „Candoare este singurul cuvânt care mai poate salva lumea într-o zi de primăvară”, așa se încheie, frumos, cu speranță recitalul pe proaspătul, neconvenționalul text (infuzat de un discret lirism) al Anei Maria Sandu.

Ziua a șasea

A venit și ultima zi a Festivalului. Ea a fost deschisă de Valentina Zaharia, care s-a prezentat în concurs cu *World Without Worship*, după John Elsom (producție independentă, București), regia Catinca Drăgănescu. Autorul textului este un cunoscut critic de teatru și scriitor britanic, monologul fiind extras dintr-o povestire având drept personaj principal o femeie numită Eva, care suferă de un grav sindrom aflându-se, la un moment dat, între viață și moarte. În acest rol dificil, actrița a avut o bună, profesionistă evoluție, un joc inteligent, atent supravegheat.

O altă noutate în Festival a fost secțiunea dedicată teatrului de animație. La care s-au prezentat două actrițe. Prima a fost Petronela Purima (Compania Pur Anima București), cu un one-woman-show care-i aparține în totalitate, *Do Mi NO*. Este o poveste complexă și dramatică despre devenire, căutarea identității și păstrarea sufletului de copil, a prosperității acestuia. Petronela Purima este o actriță foarte talentată, preocupată mereu de noi mijloace de exprimare, de depășirea limitelor profesionale. Are o bună tehnică, mânuind cu măiestrie diferite tipuri de păpuși, și este o prezență foarte plăcută, caldă, tonică. Ea a cucerit auditoriul cu recitalul său, dobândind și recunoașterea juriului, care i-a acordat Premiul pentru explorarea mijloacelor de expresie din limbajul animației.

Cea de-a doua actriță-păpușar, Mihaela Murafa (Teatrul Municipal Bacovia, Bacău) a prezentat și ea o creație personală, veselă, senină, *Rogvaiv*. Ea „s-a jucat” serios, a făcut tot felul de ghidușii, a reinterpretat motive din cunoscute povești, făcând cu

ochiul spectatorilor prin aluzii la realități curente, reușind să creioneze o istorioară nouă, cu miez și plină de haz.

Așteptat cu mare interes și vie nerăbdare de către publicul băcăuan a fost recitalul uneia dintre cele mai îndrăgite actrițe ale Teatrului *Bacovia*, Eliza Noemi Judeu. Ea și-a ales un text care i-a valorificat pe deplin potențialul, maturitatea artistică, *Ich bin Ofelia* după Gertrud Fussenegger. Ca aliat prețios l-a avut pe regizorul Sorin Militaru, care a mai pus în scenă acest interesant text de factură postmodernă cu o scriitură densă, cu profunzimi de sens. În personajul unei actrițe, aflate la vârsta senectuții, care a întruchipat-o cândva pe Ofelia, Eliza Noemi Judeu a strălucit, creând clipe de magie. Ea s-a topit în personaj, s-a contopit cu el, traversând, cu subtilă gradație, un labirint de stări. Masca tragică, machiajul strident, gesturile, privirea, tăcerile, concentrarea, ardența interpretării ei au fost seducătoare, magnetice. Pentru acest rol, lucrat cu finețe de filigran, Eliza, o mare împătimită a profesiei ei, căreia i se dedică necondiționat, a câștigat *Premiul pentru creație feminină*.

Cam acesta a fost filmul, derulat pe repede înapoi, al Festivalului. Care a fost bine, rotund gândit, cuprinzând și Concursul de Dramaturgie-Monodramă, la care au participat Ada Lupu (cu *Povestea păsării din cuib*), Violeta Savu (*Clara și Robert. Hârtie cu portative*) Victor Nicolae Ciobanu (*E-urile din iubire*), laureata ediției fiind Ada Lupu (juriul acestei secțiuni a fost alcătuit din Monica Andronescu, Crista Bilciu și Doru Mareș) și un colocviu sub genericul *Monodrama, însingurare sau comunicare?* Din juriul Festivalului, care a avut o sarcină destul de grea, au făcut parte criticul de teatru Octavian Saiu, actorul și pedagogul de teatru Miclós Bács, criticul de teatru Akos Török (Budapesta).

Recitalurile extraordinare, pe care eu le-am văzut la alte manifestări, nefiind tocmai noi, au fost susținute de Horațiu Mălăele - *Sunt un orb*, Răzvan Vasilescu – *Profu*. În premieră l-am văzut pe Hársanyi Attila cu un electrizant spectacol *Vișočki*, și pe Ada Saltelechi, foarte expresivă în monodrama *Pe jumătate cântec* (Premiul Valentin Nicolau 2015) al Cristei Bilciu. În regia autoarei, spectacolul a fost unul demn de toată atenția.

În fine, adaug că Festivalul l-a avut ca prezentator pe sim-

paticul Bogdan Matei (secondat, intermitent, de colega sa Alina Simionescu), cu uşoare, totuşi, glisări spre glumiţe şcolăreşti, şi că directorul artistic al manifestării, criticul de teatru Doru Mareş, managerul interimar Tiberiu Şerban, ca, de altfel, întregul staff al Festivalului, şi-au făcut mai mult decât onorabil treaba, fiind bune gazde. Aşteptăm cu interes următoarea ediţie a Festivalului (sau Galei, dar nu scrise împreună, ca în formularea pleonastică rătăcită pe câteva răzleţe afişe de la recitalurile extraordinare, pentru că un afiş al manifestării nu a existat) fiindcă teatrul este o experienţă comună, care ne atinge, ne dăruieşte emoţie, ne face să ne simţim mai puţin singuri. (2016)

Bacău Fest

Monodrame, căutări identitare

Cu o nouă denumire, cea de mai sus, s-a desfășurat la Bacău, între 21-26 aprilie 2017, o nouă ediție a Galei Recitalurilor Dramatice și a Concursului de Dramaturgie Monodramă. Actrița Eliza Noemi Judeu, noua directoare a Teatrului Municipal Băcovia, a afirmat că acest lucru nu este „o toană managerială”, ci o încercare de a oferi o identitate mai clară manifestării. Cum nu avem niciun motiv de a ne îndoii de aceste bune intenții, să refacem filmul festivalului.

Șase actori în căutarea unor personaje

Așadar, la secțiunea competitivă, un juriu extrem de exigent (alcătuit din managerul TMB și criticul de teatru Doru Mareș) a admis doar șase actori. Cel care a deschis concursul a fost Ali Deac (Teatrul „Radu Stanca” Sibiu) cu monologul „20 noiembrie” după Lars Noren, în regia lui Eugen Jebeleanu. Pe un subiect la zi, textul relatează povestea unui adolescent devenit terorist, care atentează la viața unor colegi din fosta lui școală, sfârșind prin a se sinucide. Vina pentru ratarea tânărului, pentru devianța lui criminală aparține unei societăți consumeriste, dominate de violență, indiferentă la soarta individului. Recitalul este bine construit, regia lui Eugen Jebeleanu este atentă, dar interpretul, în ciuda unor meritorii strădăni, nu este îndeajuns de implicat, de convingător. Oarecum depășită de situație, având de luptat cu o partitură dificilă, s-a arătat Andreea Darie (Teatrul 7, Iași) în „Două piese cu o femeie” după Franz Xaver Kroetz, în regia lui Ion Mircioagă. Ea a jucat în spațiul neconvențional de la Hotel Decebal, încercând să transmită tragedia unei femei singure, cu un copil din flori, înfrântă de viață, care, într-un sfârșit, își va lua zilele printr-o supradoză de medicamente. Ală-

turarea celor două piese, „La noroc” și „Concert la cerere”, este o idee interesantă, dar nu și îndeajuns fructificată scenic. Și asta pentru că Andreea Darie este, în chip vădit, inexperimentată, stângace, precipitată, pierzându-se într-o mărunță gesticulație repetitivă. Jocul ei este fărâmițat, fără tensiune interioară, ceea ce se vede mai cu seamă în partea de text nonverbal. Mai sigură pe ea mi s-a părut Iulia Valentina Verdeș (Teatrul Municipal Ariel, Râmnicu Vâlcea), care s-a prezentat în competiție cu „Before breakfast” după Eugene O’Neill, o monodramă despre infernul cuplului, incomunicare și singurătate. Actrița s-a descurcat destul de bine în maniera de joc comic grotescă, aleasă de regizorul Constantin Florescu, traversând o gamă variată de stări, dar totul devenea prea expozitiv și previzibil, la un moment dat.

În penultima zi de concurs am văzut-o pe Simona Codreanu (proiect independent, Târgu Mureș) cu o apariție epatantă în „Gări înlăcrimate: Fragmente dintr-un vodevil inexistent” după A. P. Cehov. Păcat că doar pentru început, când a intrat, năvalnică, în spațiul de la Pub Valhalla, surprinzând plăcut publicul. Actrița cu temperament, cu multă dezinvoltură și farmec, Simona Codreanu a încălzit atmosfera, a interacționat cu spectatorii într-un mod simpatic, dar recitalul ei s-a diluat treptat, devenind o simplă înșiruire de ziceri, de situații dezlănate. Mai multă coerență din partea regiei, semnată de Nicoleta Dănilă, n-ar fi stricat, dar chiar și așa, actrița de la Târgu Mureș a reușit să fie o prezență deosebit de plăcută, ea câștigând Premiul „Actori pentru Actori” - Dinu Apetrei.

Tot la Pub Valhalla l-am urmărit și pe Alex Buescu (Teatrul Luni, București) în recitalul „Opiniile unui clown”. Temerara întreprindere, constând în dramatizarea romanului lui Heinrich Böll îi aparține chiar actorului, căruia i-am admirat opțiunea repertorială, inteligența scenică, sensibilitatea, felul în care filtra totul prin gând. Păcat însă că vocea nu-l ajută, și că recitalul său a părut prea lung, cu multe scăderi de ritm, aspecte la care regizoarea Anca Maria Colțeanu se cuvenea să vegheze. Astfel că povestea lui Hans, repudiată de o familie înstărită, părăsit de iubită, care a ales să fie un marginal, un trist clown spunând adevăruri dure despre o lume falsă, ipocrită, a ajuns mai greu la public.

Câte ceva despre recitalurile din afara concursului

Fără doar și poate, cea mai reușită secțiune de la „Bacău Fest Monodrame” (o ediție foarte restrânsă, camerală, și cu un relief cam plat), a fost cea a recitalurilor din off, adică din afară de concurs. Toate au avut un caracter de exemplaritate, fiind un model de ceea ce înseamnă arta actorului și, din acest punct de vedere, au fost un câștig categoric pentru public, care nu prea des are astfel de fericite ocazii, pentru că, prin țară, circulă acum mai ales genul de sușe. Cu acestea se fac lungi turnee, și nu cu spectacolele de valoare, din motive de ordin economic, în primul rând. Nu voi insista asupra acestui fapt, pentru că sunt mai multe lucruri de discutat aici, vreau doar să spun că acesta este și rostul unui festival, să aducă în fața publicului iubitor de teatru spectacole de certă valoare, atent selecționate de specialiștii în domeniu.

Ce am văzut, așadar, în aceste zile de festival?

Vineri, în prima seară, am urmărit-o pe Luminița Borta (Teatrul Alexandru Davila, Pitești) în „Medeea”, după Nina Mazur. Textul este o interpretare modernă a cunoscutului mit antic, cu unele deplasări de accente în sensul reabilitării Medeei, absolvită de odioasa crimă, vina uciderii copiilor ei fiind aruncată asupra societății. Tema este cea a condiției nefericite a femeii, pusă în valoare de o actriță matură, cu un joc plin de dramatism. Destul de tern însă, fără strălucire. O impresie plăcută a lăsat și Denise Ababei, de la Teatrul Municipal Bacovia, care a evoluat în monodrama „Știu că nu asta vrei să auzi” de Carmen Dominte (un text nu tocmai original, amintind de alte cunoscute piese cu subiect asemănător, brusca maturizare a unei fete în ultimii ai dictaturii comuniste). În rolul Ralucăi, Denise Ababei (o actriță conștiincioasă, cu potențial și o admirabilă energie), îndrumată inteligent și cu o fermă delicatețe de regizoarea Irina Crăiță-Mândră, punctează expresiv evoluția personajului, de la zglobia pionieră la febrila adolescentă alergând la o întâlnire mult așteptată (de vreo nouă ani) cu tatăl său, pentru a-și găsi

tragicul sfârșit în focul de arme deschis la revoluția din decembrie 1989.

Concentrat, cu o mare densitate de idei, realizat cu impecabil profesionalism, cu patetism reținut și elegantă sobrietate a fost recitalul susținut de Emil Boroghină. „Eugen Ionescu-Béranger” rămâne în conștiința spectatorilor prin acea tulburătoare mărturisire finală a protagonistului: „Sunt un om. Sunt ultimul om. Nu capitulez”. În fața crimei, a terorii, a absurdului.

O idee inspirată a organizatorilor festivalului este aceea a prezentării unor recitaluri de mărturie de creație, tip confesiune. Primul invitat al noii secțiuni a fost Ștefan Hagimă, băcăuan la origine, dar cu o carieră bucureșteană, atât în teatru cât și în învățământul superior, unde a predat vorbirea. Aspect în grea suferință la tânăra generație de actori. Într-un recital gândit judicios, cu acribie, cu ironie, dar cu o excrescență teoretică, didacticistă (care putea să lipsească), Ștefan Hagimă a făcut o veritabilă demonstrație de arta vorbirii. Înzestrat cu o remarcabilă voce, puternică, timbrată, cu un amplu registru, actorul s-a oprit, printre alte frumoase texte, monologuri, poezii, la celebra, virulenta tiradă romantică a lui Ruy Blas, în care acesta denunță corupția miniștrilor, făcând acide trimiteri la realități contemporane.

De la Teatrul de Stat din Constanța a venit „Ursul” de Cehov, o savuroasă comedie pusă în scenă de regizorul Felix Alexa, într-o viziune modernă, depășind clișeele, cu niște talențați actori: Marius Bodochi, Dana Dumitrescu, Marian Adochiței (i-am apreciat, în special, pe ultimii doi, Bodochi șarjând cam mult).

O seară cu adevărat specială a fost cea de luni, 24 aprilie, atmosfera sălii teatrului devenind incandescentă sub forța iradiantă, magnetică a actriței Cerasela Iosifescu. Care s-a topit realmente, s-a identificat până la cea mai mică nuanță cu personajul ei, o scriitoare maniaco-depresivă. În „Obsesii” (producție ARCUB, București, regia, Yannis Paraskevopoulos), scenariu de Claudiu Sfirșchi-Lăudat (după Margarita Karapanou), Cerasela Iosifescu face proba unei actrițe de mare clasă, având aplomb, vivacitate, „nebulie”, truculență. O creație memorabi-

lă, întru totul. Alți doi excelenți interpreți s-au confruntat în „The sunset limited” de Cormac McCarthy (producție Unteatru, București, regie Andreea și Andrei Grosu). Richard Bovnoczki și Șerban Pavlu au oferit un regal actoricesc într-un captivant exercițiu de o nudă, dezarmantă sinceritate, vorbind despre credință și necredință, despre viață și moarte. Primul întruchipează un fost pușcăriaș, o ființă umilă, dar luminoasă, plină de optimism și fervoare religioasă, al doilea este un profesor, cu chipul întunecat, un bărbat enigmatic care a încercat să se sinucidă, fiind într-o profundă criză existențială. Jocul amândurora este bogat, credibil, cuceritor.

De o bună primire din partea publicului s-a bucurat și recitalul tinerei actrițe Ada Lupu (Teatrul Național „Vasile Alecsandri”, Iași). Ea și-a interpretat propriul text, „Povestea păsării fără cuib” (premiul concursului de Dramaturgie-Monodramă din ediția precedentă) cu sensibilitate și farmec, traversând mai multe etape din devenirea unei femei. Povestea e frumoasă, are poezie, candoare, autoironie, interpretarea este însă cam monocordă.

Și, în fine, am ajuns la recitalul „O mie de motive” după Duncan Macmillan (Club Point, București), protagonist Florin Piersic jr. Un spectacol interactiv, inspirat conceput și condus de regizorul Horia Suru. O poveste caldă, tandră despre tot ceea ce putem descoperi, mii și mii de lucruri mici, dar plăcute, care să facă viața de trăit, s-o motiveze frumos. Florin Piersic jr. are un firesc, o naturalețe de invidiat, e deosebit de empatic, astfel că publicul a fost cucerit în chip necondiționat. Mai ales că unii dintre spectatori, la invitația actorului, au și participat direct la spectacol, în unele secvențe, interpretând câteva personaje. A fost o seară destinsă, amuzantă, caldă, care a încheiat în chip fericit sărbătoarea teatrală băcăuană. În cadrul căreia am asistat și la câteva spectacole lectură, pe scena Bacău Fest-Monodrame urcând și doi tineri, Cristine Hămbășeanu & Șerban Melnic, am participat la un Colocviu de teatrologie și am revăzut „Amphitruon 38”, în regia lui Horia Suru, spectacolul teatrului gazdă. La capitolul reușite menționăm secțiunea dedicată monodramei, laureații Concursului de Dramaturgie ai actualei edi-

ții fiind: Elise Wilk, care a obținut Premiul I „Valentin Nicolau”, pentru textul intitulat „Crocodilul”, pe locurile doi și trei situându-se Călin Ciobotari („Din însemnările unui colecționar de nori”) și Crista Bilciu („Mata Hari”). Monodrame pe care așteptăm să le și vedem pe scena de la Bacovia, la următoarea ediție a festivalului, una la care ar fi de dorit o participare mai bună, și mai consistentă numeric la partea competitivă a recitalurilor actricești. (2017)

Un festival în plină vară - Theaterstock

Mi-am redescoperit orașul și oamenii lui

Luna august a acestui an a fost una dintre cele mai frumoase perioade de timp trăită vreodată în orașul meu, în Bacău. L-am redescoperit cu această ocazie ca pe un oraș cu un alt potențial, proaspăt, cu un aer occidental și boem. Păcat că totul a durat doar șaisprezece zile, pe timpul Festivalului *Theaterstock* (1-16 august). Când, pur și simplu, nu-mi mai recunoșteam concitadinii. Îi vedeam seară de seară prin centru și prin alte locuri unde erau spectacole de stradă, concerte, cu o mină destinsă, cu figuri deschise, amabile, surâzătoare, curioși, dornici să participe la evenimente, bucuroși că au acest prilej de a ieși din casă. Tot în acea perioadă s-a întâmplat să am programare pentru niște tratamente la o clinică, unde mergeam în fiecare dimineață. Ei bine, și acolo una dintre asistente mă tot ruga să-i recomand spectacole din programul *Theaterstock*-ului, iar o alta îmi spunea ce superîncântați veneau acasă, târziu, în noaptea, cei doi fii ai ei, liceeni și voluntari în festival, care-i povesteau, cu lux de amănunte, ce văzuseră în ziua trecută. Se petrecea un adevărat fenomen, așadar. Și taximetriștii îmi relatau cum transportă oameni veniți din împrejurimile Bacăului, dar și din alte orașe, din Iași, Piatra Neamț, Roman, Suceava, Galați, Onești, Moinești și altele, care voiau să fie prezenți la frumoasa sărbătoare a artelor. Iar unii chiar s-au instalat în Bacău pentru două săptămâni, ca să vadă cât mai multe spectacole. A fost un pelerinaj, s-a produs ceea ce se numește turism cultural, iar Bacăul a fost un veritabil centru cultural în toiu verii, lucru la care nu se aștepta nimeni, pentru că era vacanță, era timpul concediilor. Și, lucru într-adevăr de mirare, am văzut săli pline în toate spațiile (multiple, răspândite în tot orașul) unde se desfășurau evenimente. *Theaterstock* a fost cu adevărat un festival pentru public, dăruindu-i un festin artistic. O masă îmbelșugată (un banchet, în sens spiritual) unde fiecare găsea, potrivit gustului, preferințelor, ceea ce voia, ce-l interesa. Mare diversitate,

așadar, și un fertil eclecticism, asta a fost oferta foarte generoasă a primului festival de acest gen din Bacău. Echipa Ancăi Sigartău, noua directoare a Teatrului Municipal Bacovia (organizator al festivalului, în parteneriat cu Primăria, Consiliul Local, cu sprijinul investitorilor locali și naționali) a funcționat foarte bine, izbutind să-și atingă o mare parte din scopuri. Desigur, nu toate au mers perfect, au mai fost și poticniri, inevitabile la o manifestare de o asemenea amploare, aflată la o primă ediție, când lucrurile încă se tatonează. Dar să aduci 38 de companii teatrale românești, 19 companii internaționale (din Franța, Spania, Belgia, Marea Britanie, Canada, Cehia, Italia, Germania, Rusia, Israel, etc.), 1600 de artiști, ca să dau doar câteva cifre, e absolut impresionant. Anca Sigartău, o micuță bombă de energie (care în festival a jucat în câteva spectacole, a cântat și s-a prezentat în ipostază de regizoare cu premiera Teatrului Bacovia „Îmblânzirea scorpiei” de W. Shakespeare, într-o viziune personală, modernă, acidă) a demonstrat că dictonul antic potrivit căruia soarta îi ajută pe cei îndrăzneți e mereu valabil.

O scorpie neîmblânzită

Cu o ploaie de confetti a început spectacolul „Îmblânzirea scorpiei”, premiera Teatrului Bacovia, și cu Eliza Noemi Judeu în rol de mesager al bucuriei de a ieși din timpul diurn al rutinei, din anosta repetiție cotidiană a strictelor trebuințe, dar și de regizor al unui exercițiu de „work in progress”, de teatru în teatru, cum este noua versiune a „Îmblânzirii scorpiei”, semnată de Anca Sigartău. Eliza ne-a deschis ușița fermecată spre altceva. Spre o poveste scrisă de Shakespeare, pe la anul 1593, jucată de nenumărate ori prin toate teatrele lumii, după care s-au făcut și filme, și seriale TV, spusă acum, pe scena băcăuană, într-un fel personal, îndrăzneț, de Anca Sigartău, care și-a asumat direcția de scenă a unui spectacol ce pare mai curând o creație colectivă. Pentru că este un fel de joc și de joacă în care găsești mai de toate, cam tot ce se poartă în teatru la ora actuală, fiecare interpret venind cu ceva a lui, creându-și un moment de recital. Scena se prelungește în sală,

unde sunt amplasate mici lampioane, și pe unde au loc intrări, întâlniri, ieșiri ale personajelor, în mijlocul publicului, carevasăzică, devenit și el, astfel, participant. Decorul este foarte actual, niște pereți cu graffiti, personajele fiind îmbrăcate cu tricouri inscripționate, colanți, șorturi, șalvari, jeanși, în fine, cu o vestimentație trendy, la zi, așa cum toată piesa, de altfel, este updatată, spectatorii fiind surprinși la vederea unei scorpії ...neîmblânzite, într-o variantă feministă a piesei lui Shakespeare. În care Kate (Katherina), interpretată de Ingrid Robu, își conservă personalitatea, identitatea, nu-i așa?, răzbunându-se pe soțul opresor, pe care-l închide, în final, într-o cutie neagră (după ce fusese ea însăși ținută într-o cușcă transparentă, spre dresură matrimonială). Trimițându-l, probabil, în neant. Kate nu se spune „bărbatului rege”, așadar, și nu-i servește această plachie de predică falsă nici surorii ei, Bianca, pentru că se vede cum citește doar, poticnit, în total dezacord, „postulatele” înșirate cu deplină suficiență și anti-patică aroganță masculină de către Petrucchio (bun în rol Emil Măndănac). E vorba mai curând de o răzbunare a scorpії (un gen de femeie modernă, emancipată, cu spirit liber), nicidecum de o capitulare a ei, de o îmblânzire. În forma lui actuală, spectacolul (cu care poți sau nu să fii de acord, ca abordare) nu e rotund, nu e un act estetic finit, cum se zice, are multe neajunsuri, dar este o propunere plauzibilă, e dinamic, colorat, are interpreți dezinvolți, unii chiar haioși, și o muzică frumoasă. Actorii sunt din mai multe teatre, îi amintesc aici pe Ingrid Robu, Adi Hostiuc (un remarcabil Baptista), pe Alexandra Pascu (Bianca, sora cea mică, având aceeași genă a răzvrătirii, precum Kate), pe Viorel Baltag, Bogdan Buzdugan, Valentin Braniște, Ștefan Alexiu, Răzvan Bănuș, Răzvan Krem Alexe, Ciprian Cârștiuc, Maria Mădălina Costin (o cadână care ne-a delectat cu un senzual dans din buric), Adina Iftime, Alina Neagu, Simona Nica, Cristian Neacșu, o echipă tânără, sprintară, cu poftă de joc. Ceea ce nu-i de ici de colo. Dimpotrivă, e ceva bun, aplaudat ca atare de sala arhiplină a teatrului.

Festivalul a adus bucurie și a descătușat energii

Peste șaizeci de evenimente (orașul, împânzit de afișe, era sub plăcutul asediu al artei), spectacole, concerte, recitaluri, artă stradală, conferințe, expoziții s-au desfășurat în cele două săli ale teatrului, la Teatrul de vară „Radu Beligan”, la Centrul de Cultură „George Apostu”, în pub-uri, la Centrul de Afaceri și Expoziții „Mircea Cancicov”. Au fost spectacole de o mare diversitate, pentru gusturile cele mai diferite, spectacole de teatru clasic, modern, contemporan, de teatru documentar, teatru dans, cu o mulțime de creatori, de viziuni, stiluri . Nu am acum să le înșir pe toate în cuprinsul unui articol, dar vreau spun că la Bacău au fost prezente multe din teatrele noastre naționale, din cele de stat, și foarte multe companii independente. De altminteri, secțiunea teatrului independent a fost cea mai generos reprezentată în Festival, constituind și o miză importantă a acestuia. Astfel că, alături de regizori consacrați, ca Silviu Purcărete, Mihai Măniuțiu, Alexander Hausvater, Alexandru Dabija, publicul a putut vedea și spectacole aparținând unor tineri și talentați regizori cum sunt Cristi Juncu, Horia Suru, Alexandru Mâzgăreanu, Marius Gîlea, dar și Andrea Gavrilu, Andrei și Andreea Grosu, Mariana Cămărășan, Radu Iacoban, Lia Bugnar, Leta Popescu, Doina Antohi, etc.

Cel mai mare regret al meu din acest festival al artelor , cu atâtea oferte tentante a fost că nu am darul ubicuității. Astfel că, inevitabil, alegând unele spectacole, am pierdut altele. Dar asta se întâmplă la orice festival de o asemenea amploare, așa că m-am consolatat, neavând încotro.

Am să închei spunând că directoratul Ancăi Sigartău a început sub bune auspicii (ea a preluat, din mers, cum se zice, Gala STAR, a recitalurilor dramatice, marcând, în mod onorabil, a zecea ediție), acest festival internațional (pluri-, inter-, și transdisciplinar, cum scrie la program) dând măsura unei energii ieșite din comun, a unei ambiții pozitive de a mișca lucrurile din loc, de a le scoate din inerție, dinamizându-le. Când spun asta mă

gândesc, desigur, la teatrul băcăuan, unul de linia a doua, care are nevoie de un intens tratament de rejuvenare, de înprospătare. Că sunt și unii din teatru care se tem de ce va urma, nu e de mirare, așa cum cum nu au lipsit clevetitorii de pe margine și la *Theaterstock*. Genul inapt de bucurie, încuiat și împăiat. Cert este că așteptările sunt altele acum la Bacău, că ștacheta s-a ridicat mult (după un festival care a adus bucurie și a descătușat energii, după spusa Ancăi Sigartău), că există termeni de comparație și că exigențele au crescut. Băcăuanii vor să vadă spectacole de valoare pe scena teatrului lor și mai vor să se bucure, în continuare, de *Theaterstock* (a cărui identitate se cere mai precis definită), pentru că le-a plăcut ce s-a întâmplat în această vară în orașul lor. Devenit mai *deștept*, mai treaz în dorința de frumos, mai conectat la fenomenul creativității din zona artistică. (2015)